

ČESKOBRATRSKÁ
CÍRKEV
EVANGELICKÁ

ČESKÝ BRATR

TÉMA

KONFIRMAČNÍ VĚK

- 13 Slavnost víry - D. Balcar
- 21 Můj vztah s Bohem - M. Lapáčková
- 27 Ne o nich, ale s nimi - A. Rozbořilová
- 36 Od kritiky k činům - A. Šůra

podcast

NOVÝ POŘAD OD LEDNA 2021

NOVÝ DÍL

KAŽDÝ MĚSÍC

soundcloud.com/ecirkev

ČESKÝ BRATR

CEKOB
ČESKOBRA
TRSKÁ
CÍRKEV
EVANGELICKÁ

pa
ra
bib
le

Sčítání 2021

SČÍTÁNÍ LIDU 2021

- ✓ online sčítání probíhá do 11. 5., listinné pak 17. 4. - 11. 5. 2021 a je určeno těm, co nevyužijí možnost online
- ✓ pro online formulář jděte na www.scitani.cz, listinný formulář si vyzvedněte na kontaktním místě (např. pošta)
- ✓ vyplňte náboženské vyznání (v listinné formě otázka B10)
- ✓ vždy uveďte plný název církve: Českobratrská církev evangelická

DĚKUJEME!

ČESKOBRA
TRSKÁ
CÍRKEV
EVANGELICKÁ

TÉMA

- 7** Bibilická úvaha – *R. Včelná*
- 8** Rozhovor s Jiřím Palánem
– *J. Plíšková*
- 11** Večeře Páně a konfirmace – *J. Štefan*
- 13** Slavnost víry – *D. Balcar*
- 15** Mít kde navázat – *P. Kroužková*
- 17** Otázka na tělo – *J. Plíšková*

MLÁDEŽ

- 21** Můj vztah s Bohem – *M. Lapáčková*
- 21** Farářův všední den – *O. Macek*
- 22** Humans of ČCE: Alžběta Slámová
– *A. Kleinová*

MOJE CÍRKEV

- 24** Vidím to hodně jinak – *Z. Šorm*
- 26** Poradní odbor pro otázky životního
prostředí – *A. Rozbořilová*
- 27** Ne o nich, ale s nimi – *A. Rozbořilová*
- 30** Nadační fond a my – *J. Matějka*
- 31** Možná přijde i... Písařovicová
– *A. Rozbořilová*
- 32** Běloruské bohoslužby – *J. Hofman*

DIAKONIE

- 36** Od kritiky k činům – *A. Šůra*
- 38** Krátce z Diakonie – *A. Šůra*

SLOVO

- 39** Výjimečnost dětských táborů
– *M. Erdinger*
- 40** Zpěvník s věnováním – *J. Tengler*
- 41** Chcípl pes – *O. Vogl*
- 43** Rozhovory nad čajem a sušenkami
– *L. Ridzoňová*
- 44** „Za svou pravdou stát“ – *D. Ženatá*
- 45** Poslední slov – *J. Tomeš*

ÚVODNÍK

Nablízku na dálku

Možná je to noční můra každého pravého Moraváka: zůstat uvězněn několik měsíců v Praze bez možnosti úniku. Přesně to se mi totiž teď stalo. Důvodem je opatření vlády, které zakázalo pohyb mezi okresy. Ač rodem i bydlištěm z Moravy, přebývám již několik týdnů permanentně v hlavním městě.

Dopustím se teď nejspíš urážky na moravské cti, když řeknu, že se mi nežíje špatně. Cítím se naopak privilegiovaná, že se můžu pohybovat na tak velkém prostoru. Vzpomenu-li na svoji rodnou ves, čekaly by mě následující týdny procházky od značky ke značce, bratru necelý kilometr. Prahu můžu brázdit na kole, což si zejména s rozjařujícím se počasím velmi užívám. Je to sice občas trochu Divoký západ, když se na magistrále přetlačuji s velkými auty nervózních řidičů, ale Pán Bůh mne (a provoz Českého bratra) zatím bezpečně chrání, takže je mě stále jen 1 ks.

Jedna věc mne ale přece jen trápí. Ne snad odříznutí od rodné hroudy, ale izolace od blízkých. Jistě, můžeme si telefonovat nebo skypovat, zdá se mi ale, že už toho máme celkově dost plné zuby. Jak udělat radost někomu, kdo je na druhé straně republiky? Jak mu projevit péči, když mu nemůžu věnovat svoji přítomnost? V tomto směru znovu objevuji krásu České pošty, která umožňuje přemístění fyzického objektu, což je v době gifové a memové něco neuvěřitelného.

Takto jsem v nedávné době obdarovala svoji maminku kávou – když už si ji nemůžeme vypít společně, aspoň jsem ji vyslala „místo sebe“. Je to drobnost, ale dokáže udělat radost, a hlavně předat vzkaz o tom, že na druhého myslíme a máme o něj péči.

A tak bych nás všechny chtěla povzbudit, ať neztrácíme naději a hledáme nové cesty, jak projevovat druhým pozornost a být jim nablízku. Jde to i na dálku!

Blížkost druhých i blízkost Boží přejí

Adéla Rozbořilová

Vzkaz lidem v první linii

Ve čtvrtek 4. března zaslala synodní rada následující vzkaz nemocnicím a zařízením sociálních služeb v celé České republice:

Lékařům, zdravotním sestrám a bratrům, sociálním pracovníkům, pečovatelům, sanitářům a dalším zaměstnancům zdravotnických zařízení a zařízení sociálních služeb:

„Vážení a milí, v této době zuřící pandemie nesete na svých bedrech velký díl břemene, které doléhá na nás všechny. Sloužíte obětavě v první linii, naplno tváří v tvář utrpení. Musíte se více než kdykoli předtím vyrovnávat se skutečností, že vaši pacienti umírají, že zdroje materiální i lidské, které máte k dispozici, jsou omezeny.

Ujišťujeme vás o tom, že to je břemeno nás všech. Víme, že děláte vše, co je ve vašich silách, dokonce více, než je možno chtít a očekávat. Ale častokrát není v lidské moci smrti zabránit. A je nesmírně těžké přijmout svá omezení a bezmoc.

Myslíme na vás s porozuměním, s obdivem, s láskou. Jako jednotlivci i společenství našich sborů se modlíme za uzdravení nemocných, za úlevu v jejich utrpení a umírání, modlíme se za trpělivost a naději jejich blízkých a také za sílu a naději pro vás, lékaře, sestry, pečovatele.

Ze srdce vám přejeme, abyste nacházeli oporu u svých blízkých, nadřízených, přátel, sousedů. Abyste nalézali dobrou odbornou pomoc supervizní a psychoterapeutickou. A také duchovní.

Naši nemocniční kaplani a faráři tu nejsou jen pro věřící, může se na ně obrátit kdokoli, kdo hledá pochoopení, posilu a povzbuzení. Jsme si jisti, že podobně to vnímají i ostatní církve. Pán Bůh vám žehnej.“

Hof

Synodní rada vyzvala ombudsmana k omluvě

„Jsme znepokojeni výroky veřejného ochránce práv JUDr. Stanislava Křečka na adresu menšin a znevýhodněných a diskriminovaných spoluobčanů,“ ohradilo se vedení Českobratrské církve evangelické v reakci na jeho nedávné vyjádření.

„Vyzýváme pana Křečka, aby se za své výroky, které podporují negativní stereotypy, týkající se romské menšiny, omluvil a napříště se podobných vyjádření zdržel. Veřejný ochránce práv by neměl svým vyjadřováním zpochybňovat zákonné posláním, pomáhat všem bez rozdílu,“ vzkázali členové synodní rady.

Učinili tak poté, co v polovině února tohoto roku zveřejnili zástupci nevládních organizací a Rady vlády pro záležitosti romské menšiny Otevřený dopis k protiromským výrokům ombudsmana. Dopis reagoval na nepřijatelné akcenty ve výroci veřejného ochránce práv, které podporují stereotypy a předsudečné nálepky: princip kolektivní viny, obviňování menšiny z neschopnosti začlenit se apod.

Lidskoprávní organizace (včetně těch mezinárodních) se proti výrokům ombudsmana ohradily. Na tiskové konferenci upozornily, že Úřad veřejného ochránce práv a jím reprezentované hodnoty

v poslední době devalvují. „Přitom důvěra je pro úřad klíčová, bez ní nedokáže naplňovat své poslání. Podle průzkumu CVVM za poslední dobu rapidně klesá a aktuálně je na úrovni 17 %,“ varoval ředitel IQ Roma Servis Petr Máchal.

Podle organizací pracujících se zástupci romské menšiny v České republice vytrvale klesá zájem a možnosti Romů domáhat se svých práv u Kanceláře veřejného ochránce práv. Z mezinárodních srovnání pak dlouhodobě vyplývá, že stát selhává v řadě oblastí, jako je například přístup ke vzdělání, otázka bydlení (řešení strukturální diskriminace v přístupu k bydlení) a další.

Hof

Ticho za oběti pandemie. V Česku uplynul rok od první oběti

V pondělí 22. března 2021 v pravé poledne se na minutu symbolicky zpomalil život v Česku. Na mnoha místech se rozezněly kostelní zvony a modlitby. Česko si minutou ticha připomnělo oběti koronavirové pandemie.

V průběhu uplynulých dvanácti měsíců zemřelo v souvislosti s pandemií virového onemocnění covid-19 téměř 25 tisíc našich spoluobčanů. Mnohé další oběti patrně nejsou zahrnuty ve statistikách. Je jisté, že počet se ještě zdaleka neuzavřel.

„Jsme přesvědčeni, že společné sdílení smutku a vzpomínek na oběti umožní naší společnosti lépe a důstojněji vykročit do budoucnosti, která nás po skončení pandemie čeká. Bude v ní mnoho nových výzev, jež se budeme muset naučit zvládat. Ale památka obětí by vyhasnout neměla,“ vysvětlili organizátoři smysl celospolečenské iniciativy. Připomněli přitom, že šlo o apolitickou připomínku. „Chvilé smutku neslouží k hledání viníků či zdůrazňování jakýchkoliv dílčích zájmů. Smutek a smrt v době pandemie už z naší společné paměti nevymažeme. Minuta ticha za oběti pandemie má být aktem solidarity a úcty k obětem a jejich pozůstalým, ale i vděkem za život, jehož cenu si v této době uvědomujeme víc než kdy dřív.“

Hof

Sčítání lidu 2021

Na přelomu března a dubna tohoto roku začne v České republice sčítání lidu, které se koná pravidelně jednou za deset let.

Také letos bude jeho součástí otázka na náboženskou víru (v listinném sčítacím formuláři kolonka B10). Je formulována těmito slovy: „Uvedte Vaši náboženskou víru (náboženský směr, hnutí, církev nebo společnost, ke které se hlásíte).“

Otázka je sice zařazena jako nepovinná a formálně její výsledky k ničemu konkrétnímu neslouží, z minulosti ale víme, že výsledky se stanou podkladem pro rozhodování státních a veřejných institucí ve vztahu k církvím na příštích deset let.

Proto vás prosíme, ač je údaj dobrovolný a nepovinný, abyste kolonku vyplnili.

Statistický úřad v instrukcích k formuláři vyzývá, aby lidé vyplňovali název církve co nejpresnějším oficiálním názvem. V případě naší církve je tedy náležitým tvarem „Českobratrská církev evangelická“.

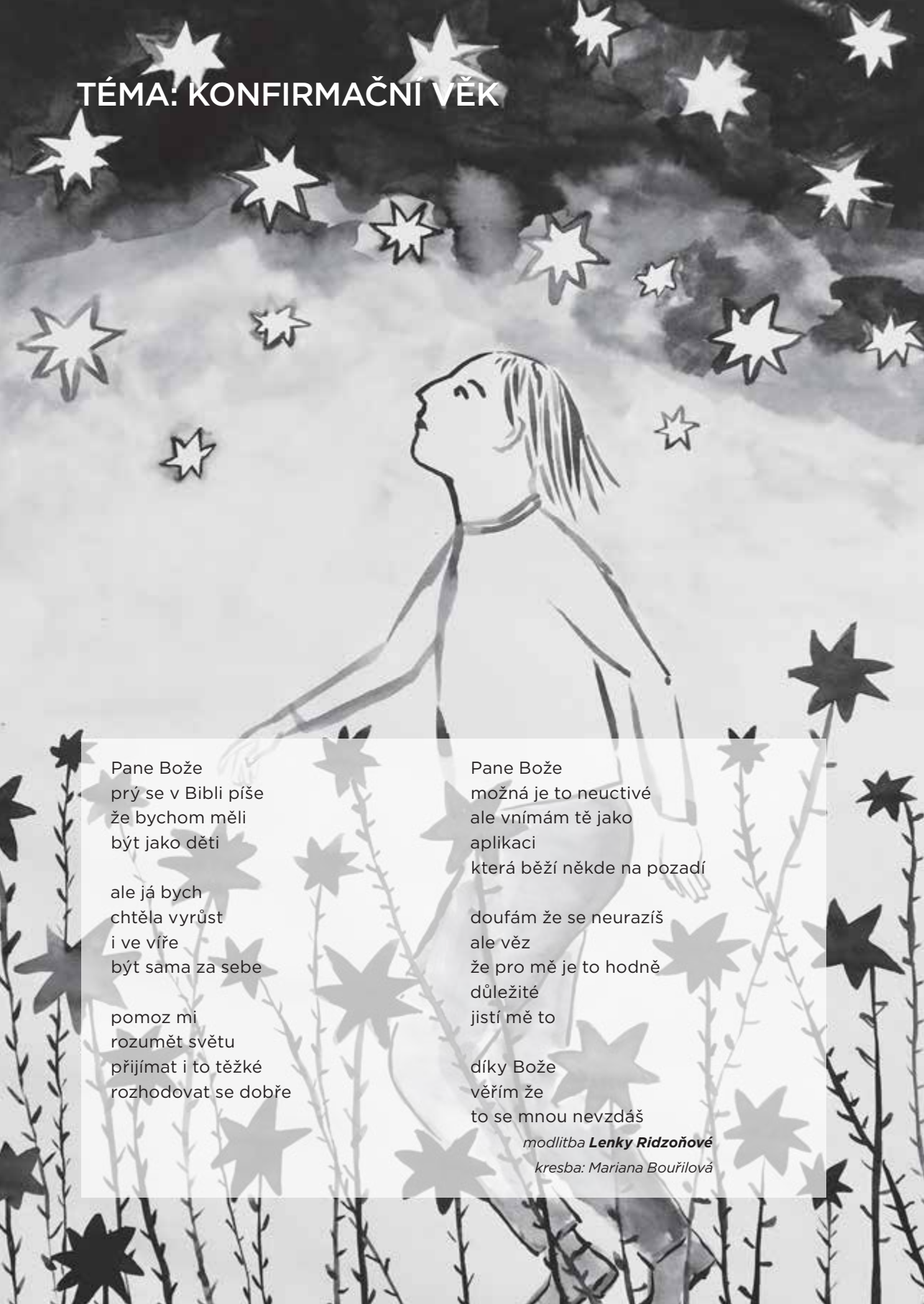
Obracíme se s touto výzvou nejen na členy farních sborů, ale také na vás, kteří formálně členy nejste, a přesto se k naší církvi hlásíte, sympatizujete s ní, účastníte se některých akcí, máte v ní své přátele... Pokud je to v souladu s vaším přesvědčením, vyplňte také, prosíme, „Českobratrská církev evangelická“ v kolonce „Náboženská víra“.

Online fáze Sčítání 2021 začíná 27. března a trvá do 11. května. Probíhá pomocí internetových dotazníků nebo prostřednictvím mobilní aplikace. Pro ty, kdo nevyplní formuláře v digitální podobě, navazuje od 17. dubna listinné sčítání, které vrcholí také 11. května.

Budeme rádi, když této informaci věnujete prostor ve sborových ohlášeních a dopisech, na webech i sociálních sítích či v osobních rozhovorech.

Hof

TÉMA: KONFIRMAČNÍ VĚK

Pane Bože
prý se v Bibli píše
že bychom měli
být jako děti

ale já bych
chtěla vyrůst
i ve víře
být sama za sebe

pomoz mi
rozumět světu
přijímat i to těžké
rozhodovat se dobře

Pane Bože
možná je to neuctivé
ale vnímám tě jako
aplikaci
která běží někde na pozadí

doufám že se neurazíš
ale věž
že pro mě je to hodně
důležité
jistí mě to

díky Bože
věřím že
to se mnou nevzdáš

*modlitba **Lenky Ridzoňové***

kresba: Mariana Bouřilová

Na hraně

První den v týdnu jsme se sešli k lámání chleba a Pavel promluvil ke shromáždění. Protože chtěl na druhý den odcestovat, protáhl řeč až do půlnoci. Byli jsme shromážděni v horní místnosti, kde bylo mnoho lamp. Nějaký mladík jménem Eutychos seděl na okně, a protože Pavel mluvil dlouho, přemáhal ho spánek. Usnul a spadl z třetího poschodí, a když ho zvedli, byl mrtvý. Pavel sešel dolů, sklonil se nad ním, objal ho a řekl: „Upokojte se, je v něm život.“ Pak se vrátil nahoru, lámal a jedl chléb, dlouho do rána s nimi rozmloval a potom odešel. Chlapce přivedli živého a to je velice povzbudilo. (Sk 20,7–12)

Nepíše se tam, kolik tomu mladíkovi Eutychovi bylo, ale já si vždycky představuji kluka v takovém tom věku, kdy v kostele přestává sedět s rodiči a hledá pro sebe nějaké jiné místo. Schovat se za sloupem nebo na kůru... Proč seděl zrovna na okně, jestli se tam trochu zašívál nebo zkusil schválně něco trochu nebezpečného, jak to kluci dělají, nebo jinde nebylo místo. Jestli usnul, protože se při Pavlově kázání nudil, nebo byl po celém dnu unaven z práce.

Jsou v kostele, ale přitom tak trochu dělají, že tam nejsou. Už to nejsou děti, ale dospělí taky ještě ne. Když je to na ně dlouhé nebo je to nebaví, je to na nich poznat. A asi není pro faráře větší pochvala, když někdo z nich mezi dveřmi kostela blahosklonně utrousí: „Dneska to bylo docela dobré.“

Vykladači si všímají toho, jakou roli v tom našem příběhu hraje protiklad světla a tmy. Vevnitř v horní místnosti, kde se sešla církev k lámání chleba, je rozsvíceno a zvěstuje se tam evangelium. Je noc a venku už je tma. Eutychos v okně tak sedí přímo na hraně mezi světlem a tmou. A když vypadne z místnosti ven, není to jen tragická nehoda, ale má to i tuhle symbolickou rovinu.

Myslím, že trochu podobně se díváme i na mladé lidi v našich shromážděním. Trochu s úzkostí vnímáme, že se pohybují jakoby na hraně.

Převládá u nich křesťanská výchova, vztah k Pánu Bohu a církvi, nebo skončí někde jinde? Smutné vtipy o „vykonfirmovaných“ z církve dosvědčují mnohou trpkou zkušenost, že kdo vypadne z kostela, s tím je amen.

I proto stojí za to číst druhou část toho vyprávění. Všichni mají za to, že je chlapec mrtvý. Když k němu ale přiběhne Pavel, skloní se nad ním a obejmě ho, doslova přitiskne se k němu. Je tam stejné slovo jako v příběhu z Lukášova evangelia, kde takto otec objímá ztraceného syna. „Upokojte se, je v něm život,“ řekne Pavel.

Chci to pro sebe číst tak, že i mimo kostel, venku a ve tmě, působí Pán Bůh svou mocí a láskou. A nepřestává k sobě tisknout Eutycha i další kluky a holky. Žijí pořád před Boží tváří a věřím, že i v Boží péči. A někteří se třeba pak do toho shromáždění zase vrátí. Záleží asi i na tom, co v něm předtím zažili. Jestli si je pamatují jako prostor naplněný světlem, kde je ostatní rádi vidí, kde se cítí být přijímáni a zváni, třeba právě i k lámání chleba. I takový Eutychos pak časem sleze z okna a zamíří do lavice nebo k varhanám nebo učit nedělní nebo do staršovstva nebo na kazatelnu, kdoví... **Radmila Včelná, A. Kleinová**

„Dva neb tři...“

Bydlet v obci, která se jmenuje Huslenky, to musí člověčí duši dělat dobře. Zajímavé ale je, že ten název prý nemá nic společného s houslemi, souvisí s obyčejnou husou. Když jsem se podívala na obec Huslenky na internetu, evangelický kostel tam na fotografiích jasně vévodí. Však si jej taky i místní starosta považuje, ostatně se sám k této víře hlásí. Kostel byl postaven na konci 19. století – místo původního, dřevěného tolerančního kostela z roku 1786. Stojí za zmínku, že kopie toho původního je nyní ve skanzenu v Rožnově. Huslenští evangelíci tam každoročně, při výročí mistra Jana Husa, slaví bohoslužby. Teď je ovšem Valašské muzeum zavřeno.

Farář ČCE Jiří Palán je v Huslenkách od roku 2006, je to jeho první farářské místo. Ač měl v rodině evangelické předky, živá víra se neudržela a Jiří Palán ji sám poznal až někdy v 16, 17 letech. Konfirmaci, která měla být hlavní téma našeho rozhovoru, tedy nezažil, proto se prý o ní nebojí mluvit. Jiří Palán pochází z Nového Města na Moravě; s ženou Janou, která pracuje ve vsetínské diakonii, mají dvě dcery, osmiletou Johanu a šestiletou Jasmínu.

Jak vzpomínáte tady na ty své začátky? Bylo něco přednostního, nějaký úkol, kterému jste se měl víc věnovat?

Určitě to byla právě ta mládež. To je tak možná všude, že lidé ve sboru mají starost hlavně o ni. Výhoda byla, že se kolem mě a mé ženy vytvořila určitá skupina našich vrstevníků. Takže asi první tři roky jsme se scházeli. Jenomže pak se

vdají, ožení a často zmizí. A začíná se znova, už se mi tu v mládeži vystřídal asi čtyři generace.

A pokud jde o tu konfirmační skupinu?

Ta byla každoročně, vždycky tak pět, šest lidí. Což není málo, na to, že na bohoslužby chodí v průměru kolem třiceti lidí... Já jsem ale pak prosadil dvouletý cyklus. Bylo víc času se poznat, taky byly děti přece jen o rok starší. Co se mi ale moc nedařilo – aby se ty dvě skupiny, bývalí konfirmandi a mládež, spojily. Z konfirmandů vždycky vznikla nová skupina mládeže.

Jedna naše farářka mi o vás řekla, že máte s konfirmandy „hromadu“ zkušeností. Jak tomu sám rozumíte? Souhlasil byste s tím?

Řekl bych, že to platí, ale spíš po stránce kvantitativní. Huslenky jsou opravdu tradiční sbor, a je tu tím pádem zcela normální, že děti se ke konfirmaci posílají. Prostě se to tak dělá, dělá to každý. Takže jich není málo, já jsem tu měl za celou dobu, co tu jsme, 52 konfirmandů. To zní docela impozantně, jenže z těch 52 dnes do kostela opravdu pravidelně chodí tři, nanejvýš pět. A asi tak 15 se ukáže občas, hodně nepravidelně, na svátky... Na druhou stranu je pravda, že už jsem bývalé konfirmandy oddával, teď přišla jedna z mých prvních konfirmandek se svým dítětem ke křtu.

A jak vypadá ta vaše konfirmační příprava v praxi?

Zavedl jsem tady, že se vždycky v září, vlastně na zahájení toho cyklu, na faře uskuteční takové víkendové setkání, to se myslím osvědčuje. A pak během roku se scházíme pravidelně každý pátek odpoledne. Teď je vše jinak kvůli viru, ale musím dodat, že v tom systému online konfirmandi fungují ze všech věkových skupin úplně nejlíp. Je to asi pro ně hodně přirozené.

A má to i jistou výhodu – teď mám skupinu šesti děvčat a dvě z nich nejsou z Huslenek, ale takhle na dálku se můžou účastnit pravidelně všechny. Používáme pracovní listy, jednak mám svoje, jednak církevní, co připravil David Balcar; a vycházím z katechismu Jirky Grubera. Ten úplný základ, co se probírá, to je Desatero, evangelia, církevní rok, vyznání víry, modlitba, svátosti, bohoslužby.

Nevím, zda i v Huslenkách hrozí to, co je asi běžnější ve městech a co jsme si v redakční radě nazvali „konflikt s kroužky“. V pondělí má syn skauta, v úterý kreslení a ve čtvrtek keramiku. Stává se to?

Jistě tu není takový přetlak jako v Praze. Ano, někdy se ten konflikt ukáže, a řekl bych, že se to projevuje víc ve školách, kde učím nábožen-

ství, než tady na faře. Ale moc velký problém to není. Já učím ve dvou základních školách, tady v Huslenkách a na Hovězí; a v Huslenkách, kde je přitom jen první stupeň, chodí osm dětí. Prostě náboženství a konfirmace, to se bere jako nutnost, takový základ, i když třeba rodiče do kostela ani nechodí. Ta tradice je tu zkrátka znát.

Dalo by se říct, jak to pociťují děti samy? Je to předmět ve škole, povinnost, co jim rodiče vnutili? Nebo je to i těší?

Je to různé, ale pravda je, že určitý prvek té povinnosti v tom bude; jak už jsem říkal, v rodinách, které ten evangelický kořen mají, je náboženství s konfirmací dáno, o tom se nedebatuje. Což já nepovažuju úplně za špatné, kdyby se to nechávalo jen na těch dětech, nikdy se pořádně nesejdou. Ale s konfirmací je to určitě lepší než s žáky ve škole, zrovna teď bych řekl, že v té skupině zájem opravdu převažuje, děvčata to těší.

Jak byste vůbec konfirmaci definoval?

Definice jistě existují, v *Agendě* naší církve se třeba dočteme, že „konfirmace je potvrzením smlouvy křtu a utvrzením ve víře“. Ale řekl bych, že v praxi to tak úplně není. Že by konfirmand odcházel s „dospělou vírou“? Co to má být? Že by se přesně v den konfirmace něco změnilo?

Kdyby se měla posuzovat nějaká „úspěšnost“ konfirmace, asi bychom moc nepochodili, že?

To určitě ne. Bereme-li ta čísla – z padesáti zůstanou tři... Kdyby šlo o nějaký projekt ve firmě, bylo by to přece naprosto neúspěšné. A čím to je? Farářem? Možná ano. To by pak ale byla špatná většina z nás. Nebo je to rodiči? Pak by taky byli špatní z velké většiny.

Jak to tedy brát?

Myslím, že na ta čísla se nesmíme dívat. A tu konfirmaci nevyjímát z ostatního sborového dění. Kde jinde se najednou shromáždí tolik takhle mladých lidí, kteří mluví o víře?! To je přece dobře, budme tedy vděční, že z těch padesáti jich zůstane pět a že někdo pak přinese svého potomka ke křtu.

Je ta vaše konfirmace víc zkouška, nebo víc slavnost?

Konfirmaci určitě chápu jako slavnost. Slavnost církve, slavnost sboru, slavnost celého spo- ►

lečenství. U nás je to v praxi rozděleno. Nejdřív je v rámci bohoslužeb zkouška, a až za dva týdny, o svatodušních svátcích, je slavnost. To jsem tady zavedl já, šlo mi o to, aby ta slavnost nebyla se zkouškou přímo spojená. Nechci říkat a ani nechci, aby si někdo myslel, že konfirmováni byli proto, když odpověděli dobře na osm z deseti otázek. Zkouška ano, je dobře, že se něco naučí, nesmí to zase být úplně snadné, ale není to podmínka konfirmace. Na slavnost jsou pozváni všichni, i kdyby neřekli nic. Říkám jim – když nic neřeknete, budete mít ostudu doma nebo i před celou vesnicí; babička se bude zlobit, ale bude to jen vaše ostuda. Na tom, že vás má Pán Bůh rád, se nic nemění. Platí, že jste dostali pozvánku – na slavnost, ale taky do společenství Božího lidu a k hostině Kristova stolu.

Jak se díváte na vztah konfirmace a přístupu k večeři Páně?

Tady ve sboru je zavedeno to obvyklé – k večeři Páně se smí až po konfirmaci. Mně se to ale zdá škoda. Malé děti by o to stály, já to vidím u své osmileté dcery. Ti malí, co jsou vlastně ve věku katolického prvního přijímání, ti jsou nadšení a dychtiví, ale pak se to vytrácí; a paradoxně těm patnáctiletým, aspoň některým, na tom už moc nesejde. Takže bych řekl, že by se to těm malým umožnit mělo. Pozvání Krista ke stolu patří všem. Já chápu, že argumentem je alkohol, ale proč by nemohlo být první kolo třeba s nějakým moštem? Bylo by to celé radostnější.

Mluvili jsme ale o tom, že při té konfirmaci vlastně žádná viditelná změna nenastane. „Dospělá“ víra – co to je? Není tedy to, že člověk začne přistupovat k té večeři Páně, to jediné viditelné? Není právě tohle důvod, proč to takhle zachovat?

Já bych tam ten předěl nedělal. Jsem rád, že dnes děti smíjí chodit do kruhu s rodiči, přijmout požehnání. Aspoň to se mi podařilo prosadit; tady to totiž nebyvalo a stalo se tak až asi po deseti letech a po dost velkých diskusích. Když jsou

ale děti dnes už součástí kruhu, nevidím důvod, proč by neměly být i součástí stolu.

Ještě k tomu poměru padesát ku třem – pohání vás to k nějaké selektivní činnosti v jejich prospěch? Dalo by se říct, že se těm po konfirmaci věnujete víc než třeba padesátiletým?

Co s tou žalostnou úspěšností dělat, že? Ano, věnuji se jim víc. Proto jsou ty schůzky mládeže, oni spolu nacvičují třeba i vánoční hry, jistě že

mi na nich záleží. Takže ano, jsou pro mě důležité. Že jich dost zmizí, někam zalezou, s tím nic nesvedu. Nejsem ten typ, co by se je snažil vyšťourávat.

Jste v Huslenkách rád? Ve sboru vás to těší, že? Nemyslíte na to, že byste se po 15 letech někam přemístil?

Jsem tu rád, navíc moje paní má místo ve Vsetíně v Diakonii, dcery tu chodí do školy, to všechno je taky důležité. Takže na to nemyslím, stěhovat se doufám nebudeme. Aspoň zatím.

Jana Plíšková, foto: archiv respondenta

TEOLOGICKÝ POHLED

Večeře Páně a konfirmace

Večeře Páně

Mé přání je, aby křtů starších dětí a dospělých a vysluhování Večeře Páně (redakci prosím, aby mně dovolila psát obě písmena velká) ve sborech ČCE přibývalo – a konfirmací a křtů nemluvnat ubývalo. Samozřejmě nechci nic rušit ani zavádět. I nadále budeme křtít nemluvnata a konfirmovat teenagery a velmi časté vysluhování Večeře Páně nezavedeme přes noc. Nicméně předpokládám, že tradičních evangelíků bude v nejmladší generaci méně a méně a konvertitů naopak více a více.

Co se týče Večeře Páně, moji praktičtí teologové Josef Smolík a Pavel Filipi mě učili, že nízká frekvence vysluhování vůbec neodpovídá postoji reformátorů a že v živé evangelické církvi je Večeře Páně nedílnou součástí nedělních a svátečních bohoslužeb. Ne že by snad bohoslužby bez Večeře Páně neměly svou hodnotu. Mají ji. Měly bychom však takové bohoslužby považovat za výjimku, nikoli za pravidlo, a tuto výjimku bychom měli být s to sobě i druhým teologicky zdůvodnit.

Pozvání vyřizujeme všem pokřtěným

K Večeři Páně zveme všechny pokřtěné. U příslušníků jiných církví necháváme na nich, jak se rozhodnou, a na jejich církvích, co jim doporučí či dovolí. Dospělých pokřtěných evangelíků se neptáme na to, zda kdy byli konfirmováni; pokud nebyli, pak je dodatečně nekonfirmujeme.

Večeře Páně dětem?

To, proti čemu se rozhodně stavím, je vysluhování Večeře Páně nemluvnatům a velmi malým dětem. Tuto, v západní církvi velmi ojedinělou praxi, o kterou jednu chvíli usilovala česká reformace, bychom měli jasně odmítnout. Jistě, děti k Večeři Páně patří, ať už budou do kruhu kolem stolu Páně přinášeny, nebo tam budou samy přicházet. Jejich účast nemusí být pouze divácká. Měla by však být jiná, než je účast dospělých. Od vysluhujícího dostanou požehnání – několika vlastními, dítěti srozumitelnými slovy nebo ►

beze slov v podobě úsměvu, pohazení, křížku na čelo, ukázání patény a kalicha zblízka. V žádném případě by však děti neměly dostávat kousek posvěceného chleba – to bychom jim pak nemohli upírat ani kalich, nechceme-li znovu nastartovat praxi předreformačního přijímání pod jednou. A to v Česku ani v době koronaviru nechceme.

Večeře Páně před-konfirmandům

Ideální praxi si představuji tak, že dorůstající děti, které ve sboru žijí, budou (nejlépe individuálně) dotázány, zda by chtěly ke stolu Páně přistupovat. Může se stát, že samy svou touhu po svátostném stolování s Kristem svěří rodičům a/nebo svému faráři. Poté projdou na faře příslušnou katechezi, poučením o tom, co to je Večeře Páně. Bohatství darů, které nám tato svátost nabízí, je veliké, a křesťanu nestačí jeden život na to, aby je všechny obsáhl. Rozhodně se nevyčerpává osobním ujištěním o Kristově smrti za nás a o odpouštění našich hříchů. V druhé půli minulého století jsme, díky biblickému a historickému bádání a díky eumenickému sbližování církví, naše tradiční velkopáteční pojetí Večeře Páně obohatili o velikonoční motivy mesiášské hostiny se vzkříšeným Kristem a svatodušní motivy vzájemného sdílení a výhledu ke Kristově příchodu ve slávě.

U Večeře Páně spontánně

Dokážu si představit, že se tu a tam najde někdo, kdo prostě přistoupí ke stolu Páně náhle, spontánně, např. pod dojmem zvláštní situace osobní, rodinné, sborové, celospolečenské. (Nebo pod dojmem kázání, které ho oslovilo). Pochybuji, že by se tomu nějaký farář nebo nějaké staršovstvo pokusili (za)bránit.

Od jakého věku u Večeře Páně?

Podle velikosti sboru a ohledu na situaci bych zvážil, zda bude nový „host Večeře Páně“ při ohláškách předem či poté představen, nebo zda se jeho „první přijímání“ prostě před zraky ostatních fakticky odehraje. Otázku věku, odkdy je dovoleno přistupovat k Večeři Páně, lze sotva nějak úředně stanovit. Snad v souběhu se začátkem školní docházky? Jisté

je, že se bude jednat o věk značně předkonfirmační. Studenty druhého stupně základky nebo nižšího gymnázia bych považoval za křesťany ve věcech víry dospívající, nejednou dospělé.

Rozdělení konfirmandi?

Na námitku, že mnou navrhovaný přístup dětí nebo teenagery rozdělí na ty, kdo už k Večeři Páně chodí, a na ty, kdo k ní ještě nechodí (a ovšem i na ty, kdo k Večeři Páně nebudou chodit nikdy), bych odpověděl asi takto: Nejsou už rozdělení tím, že někteří z nich do kostela chodí neděli co neděli, jiní občas nebo o svátcích, a ještě jiní tam poprvé a naposledy přijdou na svou konfirmaci, při níž budou, jak říkají němečtí evangelíci, odkonfirmováni, tj. vykonfirmováni z církve ven?

Konfirmační cvičení

a konfirmační slavnost

Něco jako konfirmační cvičení se může konat i nadále. Ostatně nějaké vyučování, přiučování či doučování ve víře by neškodilo nikomu z nás dospělých. Bude-li ještě koho dalšího konfirmovat, pak bych konfirmaci pojal jako jakousi církevní maturitu, ukončení konfirmační výuky. Jiný prvek konfirmace, který stojí za to zachovat, je vyjádřen v jediném aktu, spojeném s farářovým gestem, který ve většině konfirmačních formulářů stávající *Agenda I* doporučuje: Mám na mysli přímluvnou modlitbu se vzkládáním rukou. Konfirmace pak vyznívá svatodušně: jako prosba o dary Ducha svatého, jako požehnání pro mladé lidi na jejich cestu životem. S vyznáváním vlastní víry a prvním přijímáním bych konfirmaci nespojoval.

Závěrem

To, pro co tu plěduji, je rozpojení první Večeře Páně a konfirmační slavnosti, a to nikoli v tom smyslu, že by (případná) první Večeře Páně následovala po konfirmaci, nýbrž v opačném smyslu, tedy že bude (případně) konfirmaci předcházet. Všechno, co jsem napsal, předpokládá praxi křtu nemluvnat. V případě křtu dospělých celý problém odpadá: Pokřtěný takřka bezprostředně po svém křtu přistoupí ke své první večeři Páně.

Post skriptum

Celou řadu dalších otázek, jako např. zda bychom ve výjimečných a odůvodněných případech neměli otevřít Večeři Páně i nepokřtěnému, jsem ponechal stranou. Vůbec nejtěžší je bolestná otázka interkomunie, svátostné pohostinnosti,

přijímání v jiných církvích. Všichni známe katolíky i evangelíky, kteří ji už fakticky zodpověděli. Katolíky k Večeři Páně zveme, evangelíkům účast na svátosti eucharistie nezakazujeme; v konkrétních případech jsme s to ji doporučit.

Jan Štefan, teolog a pedagog ETF, foto: Benfoto

KONFIRMACE

Slavnost víry

Ačkoliv není konfirmace svátost, zaujímá v životě evangelických sborů významné místo. Jsou sborové kroniky, kde z mnoha let chybí zápisy, ale fotografie konfirmandů je tam skoro vždycky. Jsou kostely, kde se okna myjí jednou ročně, a to právě před konfirmací.

S tím souvisí i potřeba vybavit orientaci v životě mladé lidi, co odcházejí z domova, např. do internátů středních škol. („Potkáte kde koho, budou vám nabízet to či ono – tak abyste byli zakotvení.“) A dát jim požehnání a přimlouvat se za ně v náročném čase, kdy se stavějí na vlastní nohy.

Motivů, které vedly ke vzniku konfirmace, je více: Otázky nad křtem nemluvnat, kde namísto křtěnce víru vyznávají rodiče spolu s kmotry. Při konfirmaci se může ke svému křtu dospívající přihlásit – sám vyslovit, že chce životní orientaci hledat na cestě biblické víry. Pak je tu otázka, odkdy mají či mohou děti přijímat večeři Páně. V tomto směru zněla odpověď ve smyslu: Až budou poučeny, aby mohly dění večeře Páně rozumět. A potom touha udělat předěl v katechezi, uzavřít základní část církevního vyučování. Proto byla (někde možná ještě je) s konfirmací spojena zkouška znalostí.

K životu člověka i společnosti patří přechodové rituály. Konfirmace je v evangelickém prostředí přechodový rituál do dospělosti.

Z historie

V českých zemích se konfirmace odvíjí především od důrazu na vzdělávání (viz zmínka Eneáše Silvيا Piccolominiho, pozdějšího papeže Pia II., který si ještě jako papežský legát v polovině 15. století povzdechl, že „každá tábořská žena zná Bibli lépe než leckterý italský kněz“). Večeři Páně však táborité podávali už nemluvnatům. ►

Jednota bratrská, společenství vyznavačsky náročné, nesouzněla s křtem dětí, a proto zavedla tzv. „potvrzování“. Před prvním přistoupením k večeři Páně má přijít poučení, tedy příprava, po které mladý člověk potvrzuje svou víru. Kdo nepotvrdil, zůstal mimo, i mimo společenství večeře Páně. Mimochodem, v Jednotě bratrské měly velký význam katechismy a vzdělávání ve víře samotné. Jednota měla navíc kontakty se štrasburským reformátorem Martinem Bucerem, který je považován za otce evropské reformace.

V 17. a 18. století v konfirmační přípravě zesílil důraz na množství vědomostí, v pietismu zase na vedení ke zvnitřnění víry, obrácení a široké znalosti biblických veršů (odtud dodnes konfirmační verš). V 19. století se důraz přesunul na etickou rovinu. V našich zemích tehdy luterská i reformovaná církev konfirmandům hodně vnucovala výhody a specifika své církve, což se pojilo i s tím, že se při konfirmaci slibovala věrnost církvi!

Na začátku 20. století pak ve vznikající ČCE byla konfirmace také lidová slavnost, při které se aktivizují rodinné klany, vytahují se kroje a dětem se předávají jako dárek do života hodinky po pradědečkovi. Osobní rozhodnutí ke křtu bylo málokdy svobodné. Vzdělání a konfirmační cvičení (už to slovo cvičení!) bylo nabito znalostmi a zakončeno zkouškou. Ta však často fungovala jako velký strašák. U shovívavějších kazatelů, kteří dětem řekli, kdo kterou otázku dostane, pak šlo spíše o inscenaci pro sborové publikum.

V padesátých letech 20. století byly v ČCE diskutovány otázky konfirmace v souvislosti se zrovnoprávněním křtu dětí a dospělých. Má být konfirmace pojata katecheticky, tedy především jako ukončení vzdělávání, anebo vyznavačsky, tedy s důrazem na osobní rozhodnutí pro víru? Fakt je, že v době do roku 1989 byla sama účast na konfirmaci leckde odvážný vyznavačský čin.

V osmdesátých letech se s letničně orientovanými křesťany živě diskutovalo o pojetí křtu. Mnozí z těch, co byli pokřtěni jako nemluvně (často jen formálně), toužili po „opravdovém“ křtu, při kterém by mohli veřejně svou víru vyznat. Vzhledem k tomu, že v ČCE opakovaný křest není možný, na-

bízela se konfirmace pro lidi, kteří uvěřili v dospělosti, jako možnost veřejného vyznání víry. Ovšem myslím, že této možnosti bylo využito jen málo.

V devadesátých letech a na začátku 21. století byla v ČCE živá diskuse o vysluhování večeře Páně dětem. V té době byla i formálně (v církevních rádech) zrušena formulace, která konfirmaci stavěla jako podmínku přistupování k večeři Páně. Tato vazba je nyní volnější. Moudrost tohoto rozhodnutí jsem si uvědomil, když jsem ve svém sboru potkal asi 35letou ženu, u které jsem si všiml, že se večeře Páně neúčastní. Po čase jsem se jí zeptal, proč to tak je. A ona odpověděla automaticky: „No, protože nejsem konfirmovaná.“ V rozhovoru se ukázalo, že si v konfirmační přípravě nerozuměla s farářem, pár měsíců před plánovanou konfirmací se zamilovala, měla jiné starosti a konfirmována tehdy nebyla. A když se po čase opět začala života sboru účastnit, vnímala to tak, že svou nekonfirmaci navždy možnost účastnit se večeře Páně ztratila.

Otazníky, posuny, možnosti

Diskutuje se o věku pro konfirmaci vhodném. Někteří mají za to, že by to chtělo věk dospělejší, aby bylo vyznání zralější. Mně se zdá, že je jaksí celkově dost těžké určit, kdy je naše vyznání víry už jasné, zralé, hotové... Spíš bych řekl, že je stále v procesu. A taky myslím, že je dobře o podstatných věcech mluvit, ještě než se mladí lidé rozjedou „do světa“. A že je to naopak velká možnost nabídnout jim prostor a čas právě ve chvíli, kdy jsou pro mnohé své blízké (i rodiče) „fakt nesnesitelní“. A právě v té chvíli je brát vážně i s jejich otázkami a provokacemi.

Zajímavé je promýšlet, kdo je subjekt, a kdo objekt konfirmace. Konfirmand jednak aktivně (jako subjekt) víru vyznává, potvrzuje, konfirmuje. A zároveň společenství sboru konfirmuje, potvrzuje, že do něj konfirmandi (jakožto objekty konfirmace) patří. V této souvislosti by mi připadalo přiměřené udělit konfirmovaným hlasovací právo při sborovém shromáždění.

Součástí přípravy ke konfirmaci bývaly texty, které bylo potřeba se naučit zpaměti. Myslím, že je dobré, že tato povinnost již téměř vymizela. Jistěže

se člověku texty, které má v paměti, mohou hodit v době nouze, v nemoci apod. Ale je třeba, aby se pro to, že si je chce uchovat, každý sám rozhodl. (A navíc o tom, jaký měly z memorovaných textů užitek, mluví ti, co v církvi zůstali. Těch, které právě tohle otrávil, není, jak se ptát, když je v kostelích už nepotkáme.)

Během přípravy ke konfirmaci se v poslední době více užívají rozmanité metody. Výkladu je málo, spíš se vede rozhovor. Pracuje se kreativně, sledují se filmy, hledá se na internetu, pracuje se s fotografiemi a obrázky. Chodí se na exkurze (do katolického kostela, do synagogy, do střediska Diakonie, do nemocnice, do věznice...). Pořádají se ankety, jezdí se na konfirmační víkendové pobyty, ke slovu přichází zážitková pedagogika. A je tu otázka, zda by se konfirmační přípravy nemohli více účastnit další členové sboru, tak aby farář nebyl ten jediný, se kterým konfirmandi o víře mluví.

Ke konfirmaci dřív patřila zkouška znalostí. (Naše skupina měla umět asi 350 otázek a důraz se kladl především na to, abychom odpovídali celou větou.) Pro mnohé konfirmandy stres, pro mnohé rodiče stres a pro faráře taky. (Jeden kolega mluvil o tom, že si připadá jak medvědář v cirkuse, který

má teď předvést, co své svěřence naučil.) A když má člověk v konfirmační skupině někoho třeba s mentálním handicapem, ukazuje se zkouška jako absurdní. Zvláště když jste si jisti, že onen člověk víru má. A tak se posouvá důraz od znalostí k získávání kompetencí: Aby se konfirmand dokázal zorientovat ve světě náboženských skupin (třeba rozeznal sektu), aby dokázal přiměřeně reagovat, když se dostane například do blízkosti smrti či utrpení atd. Namísto zkoušky se může, když se to podaří a Duch svatý sestoupí, udát rozhovor o víře, církvi, sboru. O své víře můžou mluvit konfirmandi i jejich rodiče (kdy se takové rozhovory dějí?), kmotři, o své víře mohou vyprávět presbyteři i další přítomní.

Konfirmace je, zdá se mi, čím dál tím víc slavnost víry než stresová zkouška. A ta slavnost může být krásná, hluboká, radostná i pro ostatní, co tam zrovna jsou přítomni. Jistěže může být konfirmace otrava, může to být jen „milá formalita“. Ale může se stát, že se (s pomocí Boží) právě v čase konfirmačním stane něco pro víru a pro život naprosto klíčového.

David Balcar,

farář sboru Praha-Nové Město, foto: Benfoto

POHLEDEM VRSTEVNÍKA

Mít kde navázat

Jak udělat kostel pro konfirmandy atraktivní?

Základ církve tvoří vedle samého Krista lidé. A jejím jádrem jsou lidé aktivní. Nejen potenciálně aktivní evangelík však odpadne paradoxně právě po etapě svého duchovního života, během níž by se měl ve své víře utvrdit – po konfirmaci. Čím to je? A jak to udělat, aby byl „kostel“ pro konfirmandy atraktivní i v dnešním světě, plném rozmanitých možností, jak vyplnit svůj volný čas?

Přestože v rámci všudypřítomného (a leckdy nutného) škatulkování máme tendenci na to za-

pomínat, mladé v církvi nelze černobíle rozdělit na „děti“, „konfirmandy“ a „mládež“. Právě proto, že se v reálu všechny tři věkové skupiny částečně překrývají a jasné hranice mezi nimi neexistují, je třeba, aby byly provázány. Chceme-li konfirmandům ukázat, proč má smysl v církvi být, neměli bychom se zastavit jen na přípravě programů pro konfirmační cvičení. Je toho potřeba víc.

Především je třeba mít na co navázat. Ráda konstatuji, že naše evangelická mládež je živá ►

a v tomto směru má ČCE hodně co nabídnout. Činné mládeže ve sborech, akce seniorátních odborů, každoroční sjezdy... Tihle lidé mají kam jít, kde hledat společenství.

Neméně důležité je však také mít na co nava-
zovat – a právě na to možná zapomínáme. Odkud
se vlastně vzal konfirmand? Konfirmand přerostl
nedělní školu a dostal se do věku, kdy se potřebuje
zamýšlet nad základy vlastní víry. Zrovna v tomhle

To nám poskytuje prostor, jež můžeme vyplnit
(koneckonců doslova – v našich sborech máme
většinou dobré zázemí). V rámci práce s dětmi lze
vedle nedělní školy organizovat i biblickou pro děti.
Ani tam ale hranice nekončí. S dětmi v kostele se
dá podnikat v zásadě cokoli od činnosti podobné
skautu přes dramatické kroužky po sportovní hry.
Spolu s nimi pak mohou probíhat další víkendovky,
výpravy, tábory, soustředění... Vedoucí se zkrát-

období potřebuje mít kolem sebe dobrou partu
vrstevníků, kteří se na cestě víry budou podírat.
Narážíme ale na skutečnost, že právě taková parta
se často utváří až během konfirmačních cvičení,
což může být pozdě. Rok, který spolu konfirmandi
stráví, je krátký.

Vedle otevřeného, ale blízkého společenství
je důležitý i aspekt systematického biblického
vyučování, jež by bylo lépe stavět na pevnějších
základech, než běžný konfirmand má – už jen
proto, že větší objem pasivních vědomostí z dět-
ství mu právě při přechodu mezi mládež může
poskytnout širší prostor k promýšlení, prohlou-
bení a ukotvení své víry.

Co tedy s tím? Podstatným argumentem může
nepochybně být: „Máme přece nedělníku!“ Děti
v církvi mají však větší potenciál, než jaký mo-
hou využít nedělníci během půlhodiny v rámci
bohoslužeb. V současné době mají zvlášť děti ve
větších městech k dispozici škálu nepřehledného
množství kroužků, kterým ve většině případů
program v kostele ani nemá ambice konkurovat.

ka realizuje v tom, co jeho a děti baví. Základem
samozřejmě je ke každé takové aktivitě přidat
biblický program a společnou modlitbu. Takový
formát pak otevírá prostor pro vytváření dětského
společenství, jež poslouží jako dobrý základ pro du-
chovní i další život dětí v konfirmandských letech.
V neposlední řadě může takový „kroužek“ působit
misijně. Inspirací nám na poli práce s dětmi mimo
nedělní školu může v leccems být Církev bratrská
a její dorost.

Zamysleme se tedy každý nad situací ve svém
sboru. Se začínáním aktivit pro děti mohou vypo-
moci třeba právě starší konfirmandi (a mládež), pro
něž to bude znamenat vítaný příspěvek do dění ve
sboru. Možná právě tahle doba je vhodnou příle-
žitostí k promýšlení nových cest, které pomohou
vytvářet dětská společenství, z nichž vzejdou
nadšení konfirmandi.

Chcete se inspirovat? Podívejte se na webové
stránky branicky-dorost.webnode.cz.

Pavlaína Kroužková, členka mládeže
ve sboru Praha-Braník, foto: Benfoto

OTÁZKA NA TĚLO

Co pro vás znamená konfirmace?

Konfirmována jsem byla před 60 lety. Dodnes mám v paměti, jak důležitá událost to pro mě byla. Příprava na konfirmaci byla obdobím, v němž jsem promýšlela hlavně význam křtu a večere Páně. Pokřtěna jsem byla jako nemluvně, a konfirmaci jsem tedy vnímala jako osobní přitakání ke křtu. A velmi slavnostní byla skutečnost, že jsem při konfirmaci mohla prvně přistoupit k VP. Viděla jsem u svých rodičů, že je to pro ně významná věc. Cítila jsem, že eucharistie je něco mimořádného, co mě včleňuje do společenství Kristova lidu. Konfirmace byla tedy pro mě důležitá také tím oficiálním přijetím do sboru. Uprostřed necitlivého totalitního systému to bylo místo opravdovosti, svobody a bezpečí.

Lia Valková, bývalá synodní kurátorka ČCE

Rád křtím mimina, rád zdůrazňuji odpovědnost rodičů, když nemluvnátka nesou ke křtu. Jsem rád, že se tak vyhnou populárnímu, alibistickému postoji ve smyslu, ať si potomek časem vybere sám. Kolikrát mu totiž ani neposkytnou základní informace o tom, mezi čím by měl vybírat. Dříve než má řidičák, dříve než maturitou nebo výučním listem stvrdí svou dospělost, dá mladý člověk konfirmací rodičům vysvědčení. A převezme plnou odpovědnost za svůj život před Pánem Bohem a oblékne si dres Kristova týmu. Konfirmace je znamenitá, když je upřímná!

Joel Ruml, bývalý synodní senior ČCE

Mně samotné konfirmace pomohla nalézt místo, kde mi je dobře, kde nalézám své útočiště a kde mohu být svá. Plně jsem si uvědomila, že přesně toto mi už od mala náš sbor poskytuje a na 100 % vím, že chci být jeho součástí. Po

konfirmaci už záleží na člověku samotném, jak a zda si v církvi a sboru najde svou cestu, anebo se stane pouhým formálním členem, který jen platí salár a v kostele se ukáže jednou, dvakrát za rok.

Magdalena Lapáčková, studentka

Konfirmace je pro mě začátek. Samostatný začátek. Teprve po konfirmaci jsem začal nad spoustou témat, buď konfirmačních, nebo jinak spojených s vírou, doopravdy přemýšlet. A spíš než tehdy mi to, co jsem se naučil v konfirmačním přípravce, pomáhá teď. Proto jsem si taky myslel, že je konfirmace v patnácti vlastně moc brzo, ale uvědomil jsem si, že cílem konfirmace není odpovědět na všechny otázky víry. To ani nejde. Spíš má připravit na cestu, na které musí ty odpovědi najít každý sám.

Bohdan Chrástil, student

„To my, když jsme konfirmovali, tak jsme museli...“ Moje vlastní konfirmace je zdroj nevyžádaných vzpomínek, kterými mohu obšťastnit současné konfirmandy. Nevím, je to dávno, ale asi to pro mě bylo období, které mě podstatně nasměrovalo. Konfirmace dnes je pro mě dobrá příležitost, jak být s mladými lidmi, stále znovu hledat možnosti, jak o víře, o Bibli mluvit. Slouží to jako něco, co člověka drží v kondici mentální, protože s naučenými frázemi si u mladší generace nevystačí, ale vlastně i fyzické, protože večerky na různých víkendovkách zpravidla nejsou. Dobrodružství.

Martin Fér, farář ČCE

připravila, **Jana Plíšková**

SYNODNÍ RADA

Ze zasedání synodní rady

23. 2. a 9. 3. vybíráme:

Sbory a pracovníci

Synodní rada bere na vědomí dodatek k povolací listině ze dne 12. 6. 2016 sestry Marty Šerákové-Vlkové, farářky v Krabčicích u Roudnice nad Labem, kterým se snižuje její pracovní úvazek od 1. 4. do 30. 6. 2021 ze 100 % na 85 %.

SR vyhovuje žádosti staršovstva sboru Brno I a umožňuje odložení nástupu sestry Evy Hvězdové Havlíkové na místo pastorační pracovnice sboru. Schválené datum nástupu 1. 3. 2021 se odkládá nejpozději do 30. 6. 2021.

SR pověřuje sestru Jitku Voglovou jako pastorační pracovnici ve sboru v Uherském Hradišti na pracovní úvazek 1,0 na období od 1. 5. 2021 do 30. 4. 2022.

SR souhlasí s poskytnutím příspěvku Danielu Ženatému z fondu klidného stáří pro zajištění vlastního bydlení ve výši 200 000 Kč.

SR bere na vědomí zprávu o průběhu zkoušky výpomocného kazatele br. Jiřího Tomáška a její hodnocení. SR uděluje br. Tomáškově osvědčení o způsobilosti k ordinované službě výpomocného kazatele z řad ostatních členů církve.

Jeronýmova jednota

Synodní rada schvaluje úpravu pracovního

řádu Jeronýmovy jednoty. SR ukládá ústřední církevní kanceláři znění tohoto řádu zveřejnit (na webu, ve sborové zásilce) a informovat o splnění usnesení č. 29 třetímu zasedání 35. synodu.

Výchova a vzdělávání

Synodní rada schvaluje pro rok 2020 podporu aktualizovaného seznamu pobytů pro osoby s postižením, dětských táborů a sjezdu mládeže z prostředků na diakonické a rozvojové projekty, určených pro přímé financování osvědčených projektů povšechného sboru v celkové výši 500 000 Kč.

SR pověřuje Ondřeje Titěru, aby ve spolupráci s Celocírkevním odborem mládeže a oddělením mládeže uspořádal online setkání seniorátních pracovníků s mládeží s cílem definovat konkrétní potřeby a způsob podpory práce s mládeží v církvi.

Ekumenické vztahy

Dne 26. 1. 2021 proběhlo online setkání ekumenických referentů evropského regionu Světové rady církví. Zúčastnilo se jej 29 zástupců z celé Evropy a pět spolupracovníků SRC. Účastníci diskutovali o situaci církvi v době pandemie. Dále jednali o důsledcích posunutí termínu valného shromáždění SRC v Karlsruhe o rok – v řádném termínu nemůže proběhnout volba generálního tajemníka, stanovy zakazují korespondenční volbu. Další diskuse byla věnována přípravám valného shromáždění SRC, jednotlivé regiony mají svá přípravná zasedání. Konference evropských církví (KEK) organizuje pro

evropský region 22–27. 2. 2022 jednání ve Varšavě. Delegátem naší církve je Pavel Pokorný.

Evropské členské církve Světového reformovaného svazu byly dopisem prezidentky WCRCE Martiny Wasserloos-Strunk vyzvány k solidaritě s Běloruskem. Synodní rada souhlasí s prohlášením k situaci v Bělorusku a zároveň uvolňuje částku 50 000 Kč z Fondu sociální a charitativní pomoci pro potřebné v Bělorusku.

SR bere na vědomí průběžnou zprávu o přípravě Setkání křesťanů 2022 a souhlasí s tím, aby bylo mezinárodnímu i českému přípravnému týmu tlumočeno, že finální rozhodnutí o realizaci padne do 1. 9. 2021. Do té doby bude ČCE vynakládat na přípravu jen nezbytné prostředky.

Evangelická akademie

Na základě výsledku výběrového řízení jmenuje Synodní rada Rostislava Kroupu novým ředitelem Bratrské školy na období od 1. 8. 2021 do 31. 7. 2027 a zve ho k osobnímu setkání. SR ukládá ústřední církevní kanceláři pozvat odcházející ředitelku Pavlínou Radovou k osobnímu setkání během června 2021.

Diakonie

SR podporuje projekt Diakonie ČCE s názvem Krabice od bot 2021 částkou 30 000 Kč z prostředků střediska 025 (misijní dary).

Vězeňská služba

Synodní rada pověřuje br. Petra Maláče k dobrovolné duchovenské službě ve Věznici Mírov, a to na dobu od 1. 3. 2021 do 31. 8. 2022.

Hospodářské věci – vnitřní

Synodní rada stanovuje příspěvek Jero-

nýmově jednotě na opravu a údržbu církevního majetku pro rok 2021 ve výši 10 99700 Kč.

Vladimír Zikmund/ARo

MLÁDEŽ

Zvolení členové COMu na období 2021–2023

V rámci porady mládeže, která se uskutečnila v termínu 19.–20. 3. 2021, proběhla pravidelná volba členů Celocírkevního odboru mládeže a delegátů na synod.

Nově zvolenými laiky jsou: Damaris Kopecká, Ema Pospíšilová, Kryštof Sojka, Zuzana Férová a Dominik Bláha. Náhradníky z řad laiků byli zvoleni Alena Zapletalová a Jakub Trusina.

část nově zvoleného COMu

Nově zvolenými faráři jsou: Karel Müller, Alexandra Jacobea, Jan Lavický a Marta Židková. Náhradníky z řad farářů byli zvoleni Aleš Rosický a Jakub Pavlůs.

Delegáty mládeže na synod byli zvoleni: Lalia-Irena Diopová, Jakub Němec a Anna Boučková, jako náhradníci Alena Zapletalová, Anežka Tefrová a Karolína Urbánková.

Celocírkevní odbor mládeže je jedním z poradních odborů synodní rady. Tvoří jej devět řádných členů, z toho pět laiků a čtyři faráři. Volení jsou delegáty jednotlivých seniorátů na dva roky. Volební období současného COMu končí na konci října 2021, noví členové jej povedou do roku 2023.

ARo

MLÁDEŽ

MEZI VÁMI DĚJE V LÁSCE.

J 16, 14

Všechno ať se mezi vámi děje v lásce.

(školka mládeže Brněnského seniorátu, podzím 2019, Břeclav)

foto: Benfoto

Můj vztah s Bohem

Zajímavá otázka, nad kterou jsem ještě nikdy nějak více nepřemýšlela... Jaký je můj vztah s Bohem? Jde popsat jako každý jiný normalní vztah s lidmi, se kterými se setkávám každý den? A jak jej vlastně popsat? No právě, jak mám popsat vztah s někým, s kým jsem se nikdy nepotkala tvář v tvář, s kým jsem si nemohla podat ruku na pozdrav, nemohla jsem s ním naživo mluvit a vše co o něm vím, znám jen z Bible a z vypovění.

Můj vztah s Bohem bych asi připodobnila ke vztahu na dálku. Když jsme s někým ve vztahu na dálku, tak je omezen jakýkoliv fyzický kontakt a komunikace mezi partnery probíhá převážně písemně, což ale může mít i pozitivum v tom, že vážím slova a neříkám bezmyšlenkovitě, co mi slina na jazyk přinese. Kontakt s Hospodinem udržuji prostřednictvím modliteb, když se společně modlíme slovy modlitby Páně anebo při vysluhování svaté večeře Páně. Ve společenství bratří a sester, na setkáních mládeže je tato blízkost téměř hmatatelná. Nejvíce si ale cením jeho

všudypřítomnosti, která mi dává pocit bezpečí ve chvílích, kdy mám strach, dává mi pocit jistoty v době, kdy mnou otrásá nejistota anebo

když na mě dopadá smutek z této doby. A i když není možné se s ním potkávat na živo, o to více je pozoruhodné, jak je nám někdo tak vzdálený zároveň tak blízký.

Majda Lapáčková, kresba: Adélka Kleinová

Farářův všední den

Tuhle jsem byl v nemocnici. Od rána jsem čekal na operaci. Nalačno. Nějak nebylo jasné, jestli na mě přijde řada, nebo ne. Pak mi sestřička přišla říci, že mě za chvíli veze na sál. A já jsem jak blbec posílal textovku, co mi mají přivést. Potom mě už tlačila na posteli do výtahu, překládali mě z lůžka na lůžko, pořád se na něco ptali ohledně anestezie, alergií a tak. A mě jen prošlo hlavou, že bych se vlastně chtěl a měl pomodlit. Nakonec jsem zvládl jen v duchu takovou půl větu za manželku a děti.

Při jedné „hádce“ doma mi minulý týden manželka řekla, že ji za těch dvacet let, co jsme spolu, neznám, že přece už musím vědět, že „není plánovací typ“.

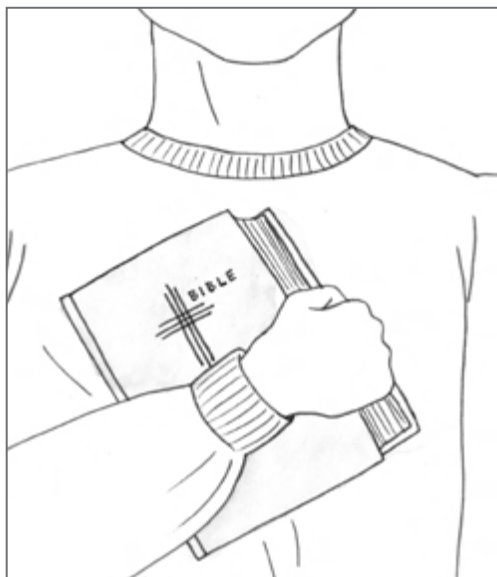
Na vaně máme takou tubu s něčím, čemu se říká peeling. Člověk si to napatlá na nos, promne, a mělo by to vydržet nečistoty a ty černé ťupky.

To, že jsem farář, mě donutí párkrát týdně pořádně otevřít Bibli. Skoro vždycky to zafunguje tak, že i při tom chystání zaslechnu něco pro sebe. ▶

Ráno čtu Hesla Jednoty a snažím se na ně soustředit. A rychle prosím o sílu do dne. Večer se modlím trochu víc. Procházím si setkání, vzpomínám na lidi – většinou na ty, kterým něco zůstávám dlužen. Děkuji, prosím.

Moje zkušenost s Pánem Bohem je taková, že když tomu vztahu s ním věnuji pravidelně čas, pak nestačím zírat. Je mi lépe, jinak. Stačí si hned nezapnout mobil nebo počítač. Nevrhout se do „práce“. On o mě stojí, věřím, pořád, a pořád se snaží něco naznačovat. Jen moje receptory, moje póry, uši jsou pro to někdy hodně ucpány. Nechal jsem je zanést. Je to staré pravidlo, že každý vztah chce čas a vnímavost. Pro ten s Bohem to platí – prostě si povídat, poznávat, mlčet i jen spolu být.

Ondřej Macek, kresba: Adélka Kleinová

HUMANS OF ČCE

Alžběta Slámová

Studentka medicíny a členka hudebního tělesa Betsaida

ČCE mě naočkovala smyslem pro svobodu a pocitem zodpovědnosti za život, který jsem dostala. Naočkovala mě touhou po vztahu s Pánem Bohem. Rozšířila mi zorné pole tak, že v něm nejsem jen já, ale i ty a oni. Věřím taky, že je v království Božím místa i vakcín dost. Nechte se i vy naočkovat. A nebojte se prosit o druhou dávku!

připravila **Adélka Kleinová**

MOJE CÍRKEV

25 000 křížů

*(pieta za oběti koronaviru, Staroměstské náměstí
v Praze, 23. 3.), foto: ARO*

Vidím to o hodně jinak

Reakce na článek Romana Mazura

V článku *Tři milníky na cestě k samofinancování* (ČB 2/2021) senior Roman Mazur podrobně rozebíral kroky, které v přechodu na samofinancování naše církve v poslední době podnikla, aby se nakonec nejvíce a nejkritičtěji zabýval krokem třetím – usnesením synodu o odvodech do Personálního fondu za plnoúvazkové farářské místo a taktéž roli synodní rady v celém tomto procesu.

Když jsem si tyto jeho řádky přečetl, musel jsem konstatovat, že věc vidím o hodně jinak.

Předně je třeba asi upřesnit, že odvody do Personálního fondu (PF) byly synodem závazně předepsány pouze na tři roky. Další dva roky pak synod schválil pouze „indikativní výši“, tedy jakousi výši předpokládanou a orientační. Obě dvě tato usnesení však byla nanejvýš důležitá a potřebná, a to jak pro sbory, tak pro kazatele, neboť v současné době se kazatel volí ponejvíce právě na pět let, a proto je naprosto nezbytné, aby sbor věděl, kolik za těch pět let bude na odvod do PF potřebovat, aby se nestalo, že peníze dojdou a kazatel se bude muset s celou rodinou třeba po dvou letech odstěhovat.

Znat zřetelná data je tedy více než důležité. Dává to možnost odpovědného rozhodování pro obě strany.

Další, třetí usnesení synodu – výše odvodu v letech 2026–2030, je pak již jen „ilustrativní výhled“, který synod vzal toliko na vědomí. Jsou to tedy čísla, která pracují s nějakými reálnými daty, ale jejich roli chápou nikoli jako nějaké zastrašování malých sborů, ale jako podnět k tomu bezodkladně, věcně a realisticky se situaci malých sborů věnovat a hledat řešení, jak by dál mohla malá společenství fungovat, byť třeba v jiné formě než jako samostatný sbor.

Pro pochopení komplexnosti celé situace je pak zároveň dobré znovu si připomenout i to, že dosud sbory za své faráře odváděly zhruba jen jednu třetinu z nákladů na mzdu plnoúvazkového faráře, další dvě třetiny potom byly hrazeny z celocírkevních

peněz, což je ovšem vzhledem ke každým rokem se zmenšujícím příjmům od státu dlouhodobě finančně neúnosné – proto je odvody nutné zvyšovat.

Nyní však již ke kritické reakci bratra Mazura na toto usnesení a roli synodní rady, potažmo správní rady PF v celém procesu:

S bratrem Mazurem se shodnu v tom, že farních sborů v ČCE skutečně časem ubude. Jako nepatřičné mi však připadá vzbuzovat dojem, že za to snad mohou právě ona synodní usnesení. Příčiny jsou jinde, je jich vícero a jsou daleko hlubší.

Už více než rok objíždím své kolegy – zatím jsem jich navštívil něco málo přes sto a objel jsem i všechny seniory – abych s nimi mluvil nejen o jejich životě a práci, ale také o situaci sborů, ve kterých pracují, a o výhledech těchto sborů do budoucnosti. A také prostředkují různé podněty a možnosti, jak a co dělají jinde a zároveň i informuji o tom, co podniká a iniciuje v této věci synodní rada.

Z těchto návštěv pak i poznávám, jak je naše církve velice různorodá, jak rozmanité a charakterově odlišné naše sbory jsou; od těch, které jsou jakýmisi „hybateli“ i v rámci obce, přes sbory – útočiště, které jsou zase především oázou pro všelijak v životě zraněné, vykořeležené a zkoušené, až po sbory skutečně již „virtuální“, které vlastně dávno už sbory ani nejsou.

Musím předeslat, že si velmi vážím všech kolegů a presbyterů i jiných členů sboru, kteří v péči o malé sbory vyvíjejí někdy až nadlidské úsilí, na druhé straně však mám za to, že takovéto nadlidské úsilí není dlouhodobě praktikovatelné, a někdy dokonce časem vytváří i vyčítavou a věčně si stěžující atmosféru, která může nakonec i odrazovat.

Naše lidská obětavost, ochota ke službě, je tedy jistě velmi důležitá, ale stavět život sboru na nějakém nadlidském úsilí pár lidí opravdu dlouhodobě nelze. Tady je třeba hledat jiná řešení tak, aby se všechny síly nevyplývaly třeba jen na administrativní záležitosti či starosti

o budovy, které už žádný užitek nepřinášejí či se v nich nikdo už ani neschází.

A tady bych chtěl zdůraznit jednu věc, která mi připadá v přemýšlení o malých sborech důležitá. Někdy se v rozhovorech setkávám s argumentem, že církev je přece tam, kde se dva neb tři setkávají v Kristově jménu, a že tedy proto i sebemenší sbor se musíme snažit udržet. Mám za to, že je to veliké nedorozumění. Jistě je dobré a smysluplné, když se i dva neb tři v Kristově jménu scházejí, ale to ještě neznamená, že takového společenství má být samostatný farní sbor, že má mít svého faráře, svůj kostel, svou plnou administrativu. To je naopak, domnívám se, nejen nerealistické, ale je to i zbytečné plýtvání silami. To, že se někde sbory sloučí, že se několik menších společenství spojí do širšího s menší zátěží administrativy, to naopak vidím jako možný počátek něčeho nového a dobrého, kde pak bude i více sil a možností soustředit se na věci podstatné.

A to je i důvod, proč synodní rada zřídila komisi pro reformu správy církve a proč tato komise pracuje na projektu regionálních sborů, který by měl pomoci právě malým sborům, přestože nemají dostatek peněz na odvody do PF, aby tato malá společenství mohla dál fungovat v rámci většího celku. V této komisi se pak připravují i další projekty, které by měly malé sbory povzbudit k hledání budoucí existence, byť v rámci trochu jiné struktury a správy než dosud.

Nemohu tedy s bratrem Mazurem souhlasit, že se o problematice malých sborů nemluví, že na ní synodní rada nepracuje a že místo povzbuzování a podpory dopadají na faráře, presbytery a sbory

jen cifry „z chladné řeči synodních usnesení“. O celkové problematice se naopak mluví velmi dlouho, už synod v roce 2012 předložil dokonce celý podrobný elaborát, zabývající se problematikou malých sborů, který byl do sborů rozeslán. A dokonce i ta usnesení, která schválil synod v roce 2020, byla už jednou, totiž o rok dříve, na synodu probírána a diskutována.

Samozřejmě, že komunikace se vždy může nějak zlepšovat, však nedávno se na komisi pro reformu správy církve mluvilo právě o tom, jak dostat tematiku budoucnosti a reformy církve právě až na úroveň samotných sborů. Sbory a jejich kazatelé totiž reagují na různé „přípisy“ z ústředí a ze synodní rady různě. Někteří je vítají a velice pečlivě se jim věnují, berou je právě jako podporu a povzbuzení, někteří je ale naopak vnímají jako další administrativní zátěž a někteří se dokonce bojí ta nepříjemná témata ve sboru vůbec otvírat. Takto různorodé reakce jsem v poslední době zaznamenal i na manuál ohledně „rozvojového plánu“, který byl nedávno do sborů rozeslán a který rozhodně nebyl myšlen jako další administrativní zátěž, ale naopak právě jako pomoc a podaná ruka pro ty, kdo o takovou pomoc stojí.

Ale jsme prostě i v ČCE hodně různí, a tak všichni se vším jistě spokojeni ani být nemůžeme.

Svou roli, co se týče vzájemné komunikace, hrál však zcela pochopitelně i koronavirus. Mnohé, co se běžně a zcela přirozeně může probrat při návštěvách členů SR na sborech i na dalších jednáních a setkáních, to vše bylo, pokud ne přímo znemožněno, tak značně omezeno, včetně zkrácení samotného synodu či zrušení jarního setkání všech seniorů se synodní radou. Ale ani tak komunikace rozhodně neumlkla. Konečně i se seniorem Ústeckého seniorátu Tomášem Matějovským, na kterého se ve svém článku senior Mazur hojně odvolává, jsme spolu s předsedou komise pro reformu správy církve Adamem Cukásem zcela nedávno vedli rozhovor o situaci Ústeckého seniorátu a hledali jsme, co by bylo dobré udělat a v čem by bylo možné pomoci.

Poslední věc, kterou bych pak rád zmínil, je silná obava bratra Mazura z odlivu kazatelů a jejich ►

přechodu do jiných zaměstnání z důvodu úbytku sborů. Tuto obavu totiž nesdílím, neboť i když farářské úvazky zřejmě ubývat budou, bude zároveň ubývat i farářů v činné službě, neboť konkrétně během dalších pěti let by mělo odejít jen do důchodu zhruba 60 kazatelů a naopak nových kazatelů by podle dosavadního vývoje mělo přibýt zhruba jen 20. Navíc uvažuje-li někdo ze současných farářů o odchodu ze služby, hrají v tom roli úplně jiné věci než malá poptávka po kazatelích.

A na samý závěr už jen malou noticku k Mazurovu porovnávání výše saláru v děčínském sboru a ve „sborech kteréhokoli člena synodní rady nebo správní rady PF“. Toto srovnání jsem totiž pocítoval jako velmi nefér. Za prvé proto, že ani členové sy-

nodní rady ani členové správní rady PF žádné sbory, kde by určovali výši průměrného saláru, nemají. A za druhé proto, že pokud vím, přinejmenším jeden sbor, kde je farářem člen SR, dokonce přispívá na odvod do PF ještě i jinému malému sboru. Toto srovnání tedy považuji nejen za zavádějící, ale i za manipulativní, neboť vedení církve k malým sborům rozhodně lhostejné není. Ledacos se již podniklo a na mnohém se ještě pracuje. S nadějí, ale zároveň i bez iluzí. Tedy konkrétně a věcně. A také s vědomím, že řešení nejsou ani jednoduchá ani bezbolestná a že uvést je v život se může podařit jen tehdy, když bude fungovat spolupráce a ochota věci opravdu měnit.

Zvonimír Šorm,

celocírkevní farář pro duchovenskou službu

PŘEDSTAVUJEME

Poradní odbor pro otázky životního prostředí

Synodní rada disponuje mnoha poradními odbory, které se zabývají různou, úzce specializovanou agendou. Protože poradních odborů je velké množství a není jednoduché se v nich zorientovat, připravili jsme cyklus, v jehož rámci se na jednotlivé poradní odbory zaměříme. Oslovili jsme zástupce konkrétního poradního odboru a položili mu následující otázky:

1. Představte prosím krátce váš poradní odbor.
2. Čím se aktuálně zabýváte?
3. Co vás těší, co se vám daří a co vám naopak dělá největší starosti?
4. Jaké impulzy byste chtěli církvi předat do budoucna?

Tentokrát jsme oslovili Marka Drápala, předsedu poradního odboru pro otázky životního prostředí.

1. Náš poradní odbor se zabývá oblastmi, kde dochází k interakcím mezi sborem a životním prostředím. A to jak na úrovni čistě praktické, jako je např. zvyšování biodiver-

zity, šetření vodou a energií, tak na úrovni duchovní, jako je např. příprava materiálů pro liturgické období vděčnosti za stvoření. Velký důraz klademe také na vzdělávání dětí v environmentálních otázkách.

2. Aktuálně připravujeme leták, který bude určen sborům, majících ve své správě pole a lesy.

Členové POOŽP:

Marek Drápal (předseda), Martina Kadlecová, Jakub Kašpar, Tomáš Molnár, Ilona Mužátková, David Šorm, Eva Zadražilová (za SR), Jan Zámečník

3. Těší mě, že většina členů poradního odboru je velmi aktivních v otázkách ochrany ŽP. Bohužel to ale znamená, že na práci v PO

nemají mnoho času. Budu proto vděčný za každého, kdo by se chtěl k naší práci připojit. Mám radost, jak se rozrůstá síť Zelených zrněk a věřím, že se do této sítě přidají další sbory a farnosti.

4. Rádi bychom se zaměřili na obnovení fenoménu farních zahrad a podnítili zájem o pěstování rostlin u mladé generace. Další pozornost bychom chtěli věnovat energetické soběstačnosti far a dalších církevních objektů.

připravila **Adéla Rozbořilová**

DIALOG

Ne o nich, ale s nimi

Ohlasy druhé panelové diskuse na téma LGBT

Ve středu 24. února se konala druhá ze série online panelových diskusí, kterou organizace zajistila komise pro přípravu rozhovoru s komunitou LGBT. Navázala tak na první debatu, věnovanou teologickým, psychologickým a etickým aspektům, která se konala o dva týdny dříve. Druhá debata dostala název *Jak se žije lesbám a gayům v církevním prostředí a v české společnosti* a téma bylo tentokrát zaměřeno přímo na příběhy konkrétních lidí.

Pozvání přijali manželé Pospíšilovi, rodiče mladé lesbické ženy, dále pak dva členové křesťanské LGBT komunity: Zdeněk Turek, divadelní herec a výpomocný kazatel ČCE, a Veronika Dočkalová, předsedkyně sdružení Logos. Všichni hosté jsou aktivní členové některého z českobratrských evangelických sborů – v Praze, respektive v Chomutově. Výjimku představovala sestra Dočkalová, která je římskokatolického vyznání. Debatu opět moderoval Mikuláš Vymětal, celocírkevní farář pro menšiny.

Coming out byla úleva

Jakkoliv debata předešlá měla vysokou sledovanost a předjímala velký zájem o problematiku LGBT, právě svědectví a příběhy konkrétních lidí učinily druhou panelovou diskusi sledovanější. Dokladem toho bylo i diskusní okénko pro diváky, v němž od samého počátku proudila živá debata a směrem k hostům se zde ukázalo mnoho dotazů. Přímý přenos sledovalo stabilně několik stovek uživatelů, zároveň je možné si video pustit ze záznamu na youtube. Zde má již přes 1700 zhlédnutí a řadí se tak k sledovanějším videím kanálu E-církve.

Hned ve svém počátku se diskuse stočila k pojmu *coming out*, tedy momentu, kdy člověk veřejně deklaruje svoji odlišnou sexuální orientaci. Svě „outovací“ příběhy vyprávěli také hosté. Zajímavou perspektivu přinesli manželé Pospíšilovi, kteří o *coming outu* mluvili z druhé strany, tedy jako jeho příjemci ze strany svojí dcery. „Když na to zpětně vzpomínám, přineslo dceřino sdělení o její sexuální orientaci především úlevu, protože ty ►

věci, které jsme už nějak tušili, se tím vyslovením staly naprosto jasnou skutečností,“ řekla Lenka Pospíšilová. Všichni dotazovaní se pak shodli na důležitosti jednoho aspektu: totiž, že *coming out* se netýká jen samotného člověka s odlišnou sexuální orientací, ale také jeho okolí. „I my jsme něco jako *coming out* prožili. Šlo o to, jak bude naše okolí reagovat na fakt, že naše dcera má homosexuální orientaci,“ vysvětlil Patrik Pospíšil.

na často bolestivé situace v církvi římskokatolické: „Když jsem se připravovala na biřmování, narazila jsem na zeď církevního práva a katechismu, která mi jasně říkala: Ty sem úplně nepatříš.“ K poměrům v katolické církvi dodala: „Pakliže někdo žije v trvalém vztahu s osobou stejného pohlaví, nemá přístup ke svátostem. Myslím, že je to naprosto bizarní věc. Pokud člověk prožije nějaké milostné okamžiky s osobou stejného pohlaví

účastníci debaty, zleva shora: Zdeněk Turek, Veronika Dočkalová, Mikuláš Vymětal, manželé Pospíšilovi

Je trochu škoda, že nikdo z přítomných nezdůraznil, že existují i dramatictější případy *coming outu*, jako jsou odsudky či nepřijetí, a to i přímo ze strany nejužší rodiny. Jakkoliv je samozřejmě dobrá zpráva, že žádný z přítomných takovou nepříjemnou zkušenost neprošel, tématu i diskusi by bývalo prospělo, kdyby se fakt, že ne vždy jdou věci hladce, explicitně tematizoval. Zejména v konzervativnějších oblastech je totiž situace mnohdy velmi odlišná. Nejde přitom jen o to ukázat druhou stranu mince, ale také třeba i cesty, jak k těmto případům pastoračně přistupovat.

Ty sem úplně nepatříš

Dalším výrazným tematickým blokem byla debata o přístupu k lidem s homosexuální orientací v církvi. Svědectví Veroniky Dočkalové poukázalo

a u zpovědi projeví nad těmito činy lítost, může přijímat všechny svátosti. Pokud se ale zjistí, že dotyčný s touto osobou trvale žije, v církvi takřkajíc skončil. Z mého pohledu jde o jasné podporování promiskuity na úkor stabilních vztahů.“ Na překážky v protestantském prostředí naopak narazil Zdeněk Turek, který prošel zkušeností hned s několika různými církvemi, a to včetně Církve bratrské či Církve adventistů sedmého dne. I on se setkal s nepříjemnostmi i nepochopením.

Jak prohlásili i manželé Pospíšilovi, je velká devíza, že Českobratrská církev evangelická homosexualitu nekvalifikuje jako hřích. V kontextu českých církví jde o minoritně zastoupený přístup. Neznamená to ale, že bychom se měli nechat ukolébat myšlenkou vlastní pokrokovosti nebo

tolerantnosti. Právě naopak – i tyto debaty potvrdily, o jak důležité téma jde. Hlavně se však ukázalo, jak moc je třeba o něm mluvit, přesněji řečeno vést dialog. Jak bylo zdůrazněno i v úvodu obou debat, nebyly určeny jen členům LGBT komunity nebo jejich sympatizantům, ale také těm, kteří nemají jasno v tom, jak se k dané problematice z pozice křesťana stavět. „Moc bych si přál, abychom dospěli k tomu, že církev už tuto [LGBT, pozn. red.] otázku vůbec řešit nebude, protože všichni budou vědět,“ prohlásil Zdeněk Turek.

V tomto směru, myslím, obě debaty posloužily dobře. Dokladem potřeby dialogu v církevním prostředí je i ekumenický, ba dokonce mezinárodní zájem: Debatu sledovala kromě laiků i řada duchovních z různých církví a ze zahraničí se ozvala například Anna Polcková, slovenská luteránská farářka, která kvůli otevřenému postoji vůči LGBT lidem čelí hrozbě zákazu duchovenské služby ve své církvi.

Jak začít?

Tato diskuse nepřinesla jasné odpovědi, ovšem je třeba dodat, že záměrně. Účelem nebylo „vymezovat hřiště“, ale dát k diskusi prostor a o věci otevřeně hovořit. Dobře to zformulovala ve své zprávě pro synod 2020 samotná komise: „Žijeme spolu v jedné církvi, heterosexuálně i homosexuálně orientovaní, a často spolu neumíme nebo nedokážeme hovořit. [...] Ti, kdo tvoří menšinu, se neodvažují rozhovor s většinou začít, zakusili již dost ponížení. Máme ze vzájemného rozhovoru ostych. Žijeme vedle sebe, tvoříme spolu jeden kruh u stolu Páně a nevíme o sobě, o bolestech či strachu člověka vedle nás. Kde jinde by měl být rozhovor možný než v církvi? Můžeme jej v pokoře a respektu jednoho k druhému otevřít. [...] Prostor pro takový rozhovor musí být bezpečný, musí být moderováno s citlivostí a autoritou.“ ČCE si stejně jako ostatní církve uvědomuje citlivost a komplikovanost homosexuální problematiky, a nechce proto svým postojem diskvalifikovat ten či onen názor.

Někteří by mohli namítnout, že obě debaty byly příliš jednostranné, nekritické, nekonfrontační, tedy že chyběl názorový oponent. Jejich hlavním smyslem (a to především právě u druhé debaty) přitom bylo udělat pomyslný krok dál od suchopárné brožury z roku 2006 směrem ke konkrétním lidem a jejich životům – nehovořit o gayích a lesbách, ale *s nimi*. Cílem bylo připravit tak půdu pro případné další, již názorově rozmanitější rozhovory.

Epilog: Vytvářet ostrůvky pozitivní deviace

Stejně jako další církve máme i my před sebou ještě dlouhou cestu v hledání vzájemného porozumění a ve vytváření bezpečného prostoru pro každého, kdo chce být součástí našeho společenství. Komise pro přípravu rozhovoru s komunitou LGBT také dosud nedospěla ke stanovisku, zda svazek dvou osob stejného pohlaví může být manželství, což je jeden z klíčových úkolů, který komisi synod zadal. Stále aktuální výzvou nejen pro naši církev zůstávají také pastorační otázky s problematikou LGBT spojené.

Přestože všichni řečníci potvrdili, že situace se postupně zlepšuje, LGBT křesťané stále čelí ve svých církevních společenstvích různým nepříjemnostem. Ráda bych proto závěrem vyjádřila vděčnost za osobní odvahu a ochotu všech hostů v debatě vystoupit a o svém soukromí veřejně promluvit. Oceňuji i účast rodičů jako cenné svědectví z neobvyklého pohledu. Velké poděkování pak patří církvi, že pro tuto debatu zajistila bezpečný a důvěryhodný prostor.

Závěrem Mikuláš Vymětal vyjádřil přání, ať dokážeme vytvářet „ostrůvky pozitivní deviace pro druhé lidi, kteří jsou odlišní, aby se cítili přijímání“. A tak také já doufám, že i tato panelová diskuse přispěje k tomu, abychom si do budoucna nemuseli rozhovor s lidmi z LGBT komunity připravovat v „laboratorních podmínkách“, ale že budeme schopni otevřeně hovořit především my všichni spolu.

Záznam obou debat je dostupný na youtubovém kanále E-církve.

Adéla Rozbořilová

Nadační fond a my aneb co od fondu čekat a jak ho podpořit

Jak takový nadační fond vznikne?

To se sejdou... ano, je to jako v té anekdotě, ale potkala se paní Věra Třebická-Řivnáčová s právníkem a bývalým dlouholetým kurátorem naší církve Pavlem Šimkem a posléze i s prof. Jakubem Trojanem. Paní baronka měla úžasnou myšlenku, že majetek získaný v restituci předá nějaké instituci, aby podporovala nadané studenty a různé obecně prospěšné aktivity. Dohodli se a vznikl nadační fond, jehož zakladateli byli tehdejší synodní senior Pavel Smetana, děkan ETF UK prof. Petr Pokorný a paní Věra Třebická-Řivnáčová. Ta vložila do fondu majetek a restituční nároky v hodnotě několika desítek milionů korun.

Co vlastně nadační fond je?

Jedná se o veřejně prospěšnou organizaci, která majetek v ní shromážděný, tedy primárně výnosy z něj, rozděluje žadatelům formou darů – nadačních příspěvků. V našem případě se jedná o podporu studentů ETF, dále různých projektů a aktivit církve i fakulty, případně dalších neziskových organizací, a o podporu seniorů (zejména formou podpory zařízení, ve kterých žijí). V průběhu existence fondu jsme tak rozdělili téměř 20 mil. Kč. Fond řídí správní rada s pečlivým dohledem dozorčí rady.

Nadační fond je uzavřen, nebo jej lze doplňovat dalšími zdroji?

Rádi bychom upozornili, že fond není jen instituce rozdávající, ale též přijímající. Je možné mu odkázat majetek, vložit do něj dědictví nebo poskytnout jiný dar, ať už peněžní, či nepeněžní. O veškeré prostředky je postaráno a rozdělování žadatelům probíhá na základě určitého soupeření a jsou podpořeny pouze kvalitní záměry, naplňující smysl a účel fondu.

Co konkrétně jste v poslední době podpořili?

Dlouhodobě podporujeme nadané studenty ETF UK, jejich rozvoj a přípravu diplomových či disertačních prací. Dále jsou nadační příspěvky jedním z finančních zdrojů pro fakultní tisk a vydávání publikací nejen pro ČCE (*Cesta církve*, *Církev v proměnách času* a další), pro akce mládeže ČCE, letní kempy, přeshraniční aktivity církve i fakulty (například integrace zahraničních studentů, ekumenická setkání), přípravu a zlepšování výuky církevních škol, hudební festival Scandula, spolupráci s menšinami či setkávání s židovskou kulturou.

Když se vrátíme nazpět – jak jste začínali?

Prvním vkladem do fondu byly lesy, rybníky a pole na Klatovsku a polnosti pod Orlickými horami. A mnohamilionový nárok na restituční náhrady. Vzpomínám si na dobu před dvaceti lety, jak jsem (zpočátku i s doktorem Šimkem) objížděl pracoviště Pozemkového fondu a snažil

se získat za nároky zemědělskou půdu. Tehdy nefungoval katastr nemovitostí na internetu a občas to byla slepá střílba. Jindy se podařilo získat zajímavé pozemky, třeba v sousedství zámecké zahrady v Českém Krumlově. Drtivou většinu nároků se nám podařilo uplatnit, zbytek byl vyplacen hotově. Postupně jsme se zbavili dvou nepoužitelných opuštěných statků, rybníků, lesů (ještě před orkátem Kyrill) a také polí na Ústeckoorlicku. Místo nich jsme pořídili dva nájemní domy v Českých Budějovicích a desítky hektarů zemědělské půdy (nyní více než 300 ha)

Majetek je tedy zhodnocován?

Ano, snažíme se jej aktivně spravovat, není jen někde pasivně uložen. Nevhodné a nepotřebné pozemky prodáváme a nakupujeme jiné, podařilo se pár pozemků prodat i jako stavební, pracujeme s pachtýři a postupně přecházíme od velkých zemědělských podniků spíše k soukromníkům, kteří se o půdu lépe starají, a přitom platí slušné pachtovné. Také nájemní domy mají svou pečlivou správkyni, s níž je smlouva uzavřena na principech podílu na zisku. Práce je to náročná, ale přináší očekávané zisky, které je možné dále distribuovat.

Čím pro mě jako jednotlivce fond může být?

Pokud jste student ETF UK, pak vás Nadační fond Věry Třebické-Řivnáčové může vybavit například prostředky na studijní cestu, pokud pracujete pro církev či navázanou neziskovku a máte nápad, přihlaste se v lednu se svojí žádostí o nadační příspěvek, pokud máte zbytečný majetek, který byste chtěli využít pro správný účel, věnujte nám jej a my se o zbytek postaráme.

připravili **Jan Matějka**
a **Adéla Rozbořilová**

AKCE MLÁDEŽE

Možná přijde i... Písařovicová

Poradu mládeže se podařilo zvládnout i v online prostoru

Třetí březnový víkend byl věnován tradiční „poradě mládeže“. Přestože název zní poněkud fádně, jde o jednu z nejdůležitějších celocírkevních mládežnických událostí. Cílem je totiž setkání a sdílení členů mládeže napříč senioráty a diskuse nad tím, co se v jednotlivých regionech daří, a co naopak nikoliv. Důležitou součástí porady jsou také volby členů Celocírkevního odboru mládeže a delegátů na synod.

Moderátorský žertík

Protože téměř vše v současnosti funguje v online režimu, připravili organizátoři Porady mládeže 2021 z řad COMu a oddělení mládeže také videokonferenční setkání skrze platformu zoom. Přestože oproti setkání naživo byla akce pokráčena, i tak se jednalo o několik hodin, strávených před obrazovkami. Organizátoři si proto lámali hlavu, jak udělat událost co nejvíce interaktivní a pokud možno také zábavnou. V tomto ohledu se organizátorům povedl nečekaný husarský kousek: Podařilo se oslovit sympatickou moderátorku a televizní redaktorku Danielu Písařovicovou (dlouhý čas uváděla *Události v České televizi*), která ochotně

zaslala svůj video pozdrav. Její vstup byl humorný, a navíc se podařilo vytvořit iluzi, že bude celou akci moderovat. Překvapení v očích mládeže bylo dokonalé. Tento zážitek pomohl celý páteční podvečer nastartovat a navodit příjemnou atmosféru.

Další program byl již v režii mládeže: V bloku *Vše zkratce o zkratkách* byly krátce představeny některé instituce naší církve: COM, OM a ETF. Po pobož-

účastníci Porady mládeže 2021

nosti brněnské farářky Saši Jacobea večer příjemně doplynul v tzv. hospodách – jednotlivých online místnostech, určených k hovorům na různá témata.

Sobotní část programu začínala již v dopoledních hodinách. Hlavní přednášky s názvem ►

Zbožnost v době korony se ujala opět Saša Jacobea, která se s účastníky podělila o své zkušenosti s prožíváním víry za poslední rok, který byl limi-

Daniela Písařovicová

tován různými omezeními, výzvami a obavami. Následovaly paralelní workshopy – účastníci si mohli vybírat ze tří variant: diskuse o udržitelnosti a ekologii (připravila Diakonie), vzájemné sdílení pro předsedy SOMů a program věnovaný tomu, co znamená být člen seniorátního odboru mládeže.

Habemus COM

Následovala pauza na oběd, který každý absolvoval individuálně v teple svého domova, a odpoledne se účastníci sešli k poslednímu bloku programu, který byl mnohými netrpělivě očekáván: volba nových členů Celocírkevního odboru mládeže a delegátů mládeže na synod. Volilo se skrze software, zapůjčený z Brněnského seniorátu, který byl velmi

intuitivní a hlavně rychlý, takže nejistota z výsledků trvala jen okamžik. Kandidátů se letos sešlo dost, neodradila je navíc ani podmínka natočit a dodat předem videomedailonek, v němž by se představili a odpověděli na zadané otázky. Všechna videa i odpovědi byly velmi kvalitní!

Možná i proto byla letošní volba tak vyrovnaná a výsledky těsné. Došlo dokonce na volbu losem, a to ne jednou, ale hned dvakrát! Všechny pozice byly ale během hodiny řádně zvoleny a je radostné moci prohlásit, že díky zájmu kandidátů jsou tentokrát zaplněna všechna místa v COMu, což se v minulém období nepodařilo. Všem nově zvoleným patří gratulace, přání dostatku sil, neutuchajícího nadšení, moudrosti a hojnost Božího požehnání.

Volbou, která představovala pomyslné vyvrcholení celé porady mládeže, byl program vyčerpán. Poradu uzavřela závěrečná pobožnost Jana Lavickéhoho.

Z ohlasů od účastníků letošní porady mládeže lze soudit, že šlo o příjemně laděnou, uvolněnou a technicky povedenou záležitost. Sice jen přes obrazovku, ale přesto – možnost se po dlouhé době znovu vidět většina ocenila. Svědčí o tom i návštěvnost: počet účastníků byl v průběhu celé akce stále okolo 80 připojených. Organizátorům se tak nakonec povedlo výzvu, kterou představovalo uspořádání dvoudenní online události, zvládnout se ctí. Za to jim patří dík.

Adéla Rozbořilová

Běloruské bohoslužby

Poslední březnový čtvrtek se v pražském kostele u Salvátora konaly v pořadí už druhé běloruské ekumenické bohoslužby. Shromáždění se uskutečnilo v den připomínky 103. výročí vyhlášení nezávislosti Běloruska.

Českokobratrská církev evangelická udržuje kontakt s běloruskou komunitou v ČR a prostřednictvím Komise pro lidská práva i faráře pro menšiny Mikuláše Vymětala sleduje probíhající násilné represe vůči protestujícím v Bělorusku.

Začátkem roku synodní rada vyzvala k podpoře utlačovaných. „Kéž nám vlastní složitá situace, spojená s pandemií, nezakrývá výhled na ta mnohá místa ve světě, kde se děje bezpráví, pronásledování a nesvoboda,“ apelovalo vedení evangelické církve v lednu letošního roku.

Společné bohoslužby a modlitby představují další krok na této cestě. Mají být pomocí i povzbuzením. A také hlasem znějícím ve veřejném prostoru.

„Dnes vzkazujeme Bělorusům, kteří jsou v opozici vůči násilnickému režimu: Víme o vás, myslíme na vás, mluvíme o vás a modlíme se za vás. A děláme to veřejně. Abyste o tom věděli vy, aby o tom věděli naši spoluobčané, aby o tom věděla

naše vláda a kdokoli ve světě, ke komu ten hlas dolehne,“ upozornil náměstek synodního seniora Pavel Pokorný, který připomněl, že právě modlitba je prostor největší myslitelné svobody.

Jiří Hofman, foto: Benfoto

GENERACE

Zemřela Lydia Baštecká

Jednou z březnových obětí pandemie je také členka náchodského sboru Lydia Baštecká (8. 8. 1948 – 9. 3. 2021). Vyrostla na farách v Brandýse nad Orlicí a v Chocni jako nejstarší dcera faráře Bedřicha B. Bašuse a učitelky hudby Libuše Bašusové. Provádala se za faráře Bohumila Bašteckého, narodil se jim syn a dcera. Většina doby jejich sedmnáctiletého manželství byla spojena s duchovenskou službou v Přelouči. Mgr. Lydia Baštecká pracovala za normalizace v Pardubicích jako archivářka pro šestnáct chemických podniků, od roku 1989 jako vedoucí oddělení ve Státním oblastním archivu v Zámrsku a v letech 1993–2013 jako ředitelka Státního okresního archivu Náchod. I v penzijním věku byla velice aktivní.

V Náchodě patřila k výrazným postavám kulturního a společenského dění. Pořádala oblíbené literárně-hudební večery nebo procházky po stopách literárního hrdiny Josefa Škvoreckého, s nímž se při jeho návratech do rodného města osobně stýkala. Na přelomu století byla jmenována členkou vědecké archivní rady ministra vnitra. Získala Kulturní cenu města Náchoda za rok 2001 a v roce 2008 medaili Za zásluhy o české archivnictví.

Ve své publicistické autorské i editorské práci se zabývala především regionálními dějinami severovýchodních Čech a Kladska, kulturními a literárními dějinami, včetně dějin církevní správy. Za zmínku stojí vedle rozsáhlého množství příspěvků do Náchodského zpravodaje dlouholetý cyklus sborníků *Stopami dějin Náchodska* či samostatná publikace *Náchod z cyklu Zmizelé Čechy*. A také

stejnojmenný titul *Náchod*, vydaný s více spoluautory, nebo kniha *Broumov*, kterou napsala se svou dcerou Barborou Trenčanskou. Lydia Baštecká měla důležitý podíl na *Velké encyklopedii osobností Náchoda*, která přináší 600 medailonů nežijících osobností se vztahem k Náchodu ze všech oblastí života.

Ve svém náchodském evangelickém sboru působila i jako členka staršovstva, sloužila jako varhannice, dobře ji znají také účastníci varhanních kurzů. Ti, co ji poznali, na ni vzpomínají s úctou. Smuteční rozloučení v evangelickém kostele a na hřbitově v Chocni vedl 18. března bývalý hronovský, dnes jindřichohradecký farář Michal Kitta. Ten ve svém kázání zdůraznil, že svět je dobré místo a smrt není konec. „Ježíš učil lidi žít životem, který je natolik živý, že jej prostě ani smrt nemůže ukončit. Vzkříšení a věčný život je něco, co musí začít už teď, když se místo hloupostí a zbytečností spojujeme s tím, co přetrvává, co je pravé, i když tady my nebudeme,“ uvedl mj. kazatel.

Jaroslav Hubený

písně úvahy audioknihy

K POSLECHU V EVANGELICKÉM AUDIOARCHIVU

soundcloud.com/ecirkev

Kde nás najdete:

Audioarchiv najdete pod názvem „ecirkev“ i na platformě Spotify či Apple

Každé pondělí zveřejňujeme modlitbu na www.ecirkev.cz/modlitba

Každou středu poslouchejte biblické úvahy kazatelů na www.ecirkev.cz/slovo

Zprávy o dění v církvi i ekumeně najdete na www.ecirkev.cz

Novinky sledujte a sdílejte i na facebooku www.facebook.com/ecirkev

V obraze s námi budete i díky instagramu: www.instagram.com/evangelickacirkev

DIAKONIE

**zdravotnické centrum, které
Diakonie pomohla vybavit**
(Mauretánie, podzim 2019)
foto: Středisko humanitární
a rozvojové pomoci Diakonie ČCE

Od kritiky k činům

Proč se ve Svitavách rozhodli založit Diakonii a vybudovat důstojný domov pro seniory

Vypráví se takový příběh: Když před třiceti lety Diakonie obnovovala svoji činnost, vznikaly nové školy a střediska jakoby z ničeho, a to díky rozhodnutí a entuziasmu členů evangelické církve. Dnes už je to jinak, i když ne tak docela. I v 21. století vznikají nová střediska Diakonie na zelené louce.

Zelená louka to ale v tomhle případě tak úplně není. Spíš vzorně zarovnaný stavební pozemek. Původně tu stával zpustlý statek, který strhly demoliční stroje. Jsme nedaleko Svitav, v obci Vendolí. Z místa je

Ostatní členové farní komunity to viděli podobně. „Ale ještě nás nenapadlo, že bychom s tím něco mohli dělat,“ říká Květa Kellerová. „Spíš to byla taková sdílená kritika.“

Pak přišel výlet do Nosislavi nedaleko Brna. Brněnská Diakonie tam společně s místními evangelíky zbudovala malé chráněné bydlení pro seniory, koncipované tak, aby napodobovalo společnou domácnost. Stojí na dohled fary, přibližně uprostřed obce. Nedaleko se nachází vinohrad. Prohlídka návštěvníky ze Svitav nadchla.

A když se v dubnu 2018 konala další z mnoha návštěv na svitavské LDN, kde ležel jeden z členů farní komunity jen proto, že se pro něj nenašlo mís-

vizualizace domova pro seniory

krásný výhled na místní pole a les. Hned vedle se nachází obchod s potravinami. A jestli všechno půjde podle plánu, v poměrně krátké době tu vyroste nový komunitní domov pro seniory. Pod vedením Diakonie Svitavy – což je v rámci diakonické rodiny úplná novinka. Její zrod začal před několika lety ve svitavském sboru, kde na farnosti žijí manželé Kellerovi. Filip je evangelický farář, jeho manželka Květa právnička.

Společně s dalšími chodili navštěvovat staré a nemocné členy místního evangelického společenství. Často do léčeben dlouhodobě nemocných, známých pod zkratkou LDN. Když si vyměňovali dojmy, shodovali se, že z takového prostředí nemají dobrý pocit – jakoby tu lidská důstojnost trpěla.

to v důstojnějším prostředí, nastal zlom. „Když to zvládli v Nosislavi, zvládneme to taky,“ vzpomíná Květa Kellerová na moment, kdy padlo rozhodnutí, že na kritiku musí navázat činy. Začaly přípravné práce, což dnes především znamená, že se vyjednává a vyjednává a vyjednává... a vyjednává.

Žádná sólo akce

„Nechtěli jsme, aby to byla záležitost jen úzké skupiny nadšenců,“ říká Květa Kellerová. Nejprve bylo potřeba pro myšlenku stavby nového domova pro seniory získat členy „sboru“, jak se v evangelickém prostředí říká farnosti. Jeho představenstvo (staršovstvo) návrh jednoznačně podpořilo a pověřilo k jednání pracovní tým.

A ten vyrazil na ústředí Diakonie, vybaven silným argumentem, že Pardubický kraj, kde se Svitavy nacházejí, je poslední z českých krajů, kde Diakonie nepůsobí, a má teď jedinečnou možnost to změnit. Po zvažování různých variant se rozhodlo, že projekt výstavby domova ve Vendolí zaštití přímo diakonické ústředí.

A pak se šlo na město a pak na kraj. Květa Kellerová spolu s pracovním týmem pozvala všechny poskytovatele sociálních služeb ve městě, aby jim záměr nového domova představili. Zejména kvůli rozptýlení případného dojmu, že vzniká nějaký církevní sólo projekt bez ohledu na všechny ostatní. Město požádali o podporu. Úspěšně.

Zní to jednoduše a popsat se to dá na několika řádcích. Znamená to však mnoho a mnoho hodin přemýšlení, počítání, chystání podkladů, trpělivého vysvětlování – objem práce, který by jedince zavalil. Jsou potřeba spolupracovníci. Květa Kellerová v té souvislosti zmiňuje jedno důležité jméno – Jiřího Brýdla. Emeritního senátora, starostu Svitav, krajského zastupitele a dosavadního člena staršovstva svitavského evangelického sboru. Vzhledem ke svým profesním zkušenostem představuje při vyjednávání s různými institucemi důvěryhodnou autoritu. Také díky němu se podařilo navázat dobré vztahy s krajem, takže dnes už je budoucí domov ve Vendolí zařazen do takzvané krajské sítě poskytovatelů sociálních služeb, což je nesmírně důležité pro jeho budoucí financování.

S rizikem a nulovou spotřebou

Architekt Radim Oblouk měl původně návrhy nového domova jen konzultovat. Spolupráce v týmu ho ale tak vtáhla, že dnes je jeho nejvytíženější člen. Celou budovu navrhl podle inspirace seniorskými domovy ve Štýrském Hradci a Leobenu. Nejdůležitější je vnitřní uspořádání domova, které spočívá v otevřených společných obytných prostorech. Vstoupit do nich lze přímo z pokojů pro obyvatele. Vzniknou tak dvě „domácnosti“ o deseti až jedenácti členech.

Když byl návrh hotový, nastalo další kolo jednání přímo v obci Vendolí, která pro projekt nabídla svůj pozemek; seniorský domov je v jejím

dlouhodobém plánu. Na jeho finální podobu ale hledělo zastupitelstvo se smíšenými pocity. „Věděli jsme, že snadné to nebude,“ říká Květa Kellerová. V úhledné obci si zakládají na tom, že všechny domy mají tradiční sedlové střechy. Architekt se to snažil alespoň částečně splnit, ale dnešní nároky na budovy, ve kterých se počítá s energetickou úsporností, vyžadují jiné dispozice. Některé zastupitele to vyloženě trápilo. Nastalo další kolo vysvětlování a vyjednávání, které trvalo od září do prosince loňského roku. Nakonec projekt získal v zastupitelstvu většinovou podporu.

Stavbu seniorského domova ve Vendolí můžete podpořit i vy.

Každý, byť i malý dar má smysl!
Přispějte zasláním jakékoli částky na číslo účtu veřejné sbírky, jednorázově nebo i pravidelně: 2001724325/2010

Hotovo ale ještě zdaleka není. Architekt totiž začal domov přepracovávat tak, aby splnil pasivní standard, tedy měl nulovou spotřebu energií. To je jedna z podmínek získání evropské dotace, která by pokryla až 85 % nákladů stavby. Znamená to další komplikace – kromě jiného žádat o nové stavební povolení. A pak mít stavbu hotovou do konce roku 2023, což je šibeniční termín. „Ať to probíráme, jak to probíráme, vždy nám z toho vyjde, že by byla hrozná škoda to nezkusit. I když tím na sebe bereme značné riziko,“ říká Květa Kellerová, která je připravena stát se v budoucím domově ředitelkou. Své právnické vzdělání si teď doplňuje o studium v oboru zdravotních a sociálních služeb.

Adam Šůra

ukrajinská rodina

Krátce z Diakonie

Zahrada v centru Vrchlabí

Terapeutickou zahradu chystá diakonické středisko Světlo ve Vrchlabí. Bude sloužit veřejnosti i klientům střediska, což jsou lidé s tělesným či mentálním znevýhodněním a rodiny s dětmi. Zahrada se nachází výhodně v centru města, hned vedle evangelického farního sboru. Na zahradě již vznikly vyvýšené záhony pro klienty s handicapem. Chystají se i trvalkové záhony, keře s drobným ovocem a na jaře výsadba stromů.

Ve virtuálním světě

Celkem 30 pečovatelek a sociálních pracovníků Diakonie ČCE Ostrava se zúčastní kurzů, ve kterých virtuálně vstoupí do světa lidí, žijících s demencí. S využitím virtuální reality uvidí život jejich očima – na základě vlastního prožitku pak lépe porozumějí tomu, co klienti s demencí zažívají. Zajímavý, avšak cenově náročný vzdělávací program si může ostravská Diakonie dovolit díky nadaci ČEZ.

Dílny 3D

3D tiskárnu začne používat Diakonie Rýmařov, a to v sociálně terapeutických dílnách. Tam se lidé s handicapem trénují v rozvoji pracovních dovedností a návyků. Závěsky se dosud prováděly pomocí dílen s tradičními řemesly, 3D tiskárna však umožní ovládnout i řemesla moderní. Klienti díky tomu získají vyšší šance uplatnit se na trhu práce.

Pro sirotky a děti bez domova

Do konce ledna 2021 se konala sbírka pro ohrožené děti na Ukrajině. Její výtěžek podporuje prostřednictvím diakonického Střediska humanitární a rozvojové spolupráce do kyjevské nevládní organizace Otcův dům, která se stará o sirotky, děti bez domova a mladé křehké rodiny. Také díky aukci obrazů a daru Českobratrské církve evangelické se podařilo shromáždit přes 240 000 Kč.

Adam Šůra

PRÁCE S DĚTMI V CÍRKVI

Výjimečnost dětských táborů

Víra v Boha není neslučitelná se zábavou

Je to již skoro 114 let, co Robert Baden-Powell (zakladatel skautingu) uspořádal na ostrově Brownsea, tehdy ještě v rámci anglické YMCA, první dětský tábor. Netrvalo dlouho a tento jedinečný nástroj práce s dětmi a mládeží převzaly snad všechny organizace pracující s dětmi, včetně církvi. Stejně to bylo u nás, postupně jsme se stali jednou ze zemí s největším počtem táborů na počet obyvatel. I v ČCE měla na formování dětských táborů od počátku velký vliv právě YMCA, která se stala při organizaci táborů pro děti a mládež za první republiky pro mnohé členy evangelické církve zázeminem a inspirací. „I církve přicházejí s poznáním, že přírodou přicházejí lidé v blízký styk se Stvořitelem. Tam jest nejlepší ozdravení z horečky městského života a možnost získání demokratického přátelství. Poznají důkladně sebe a ve spolupráci s ostatními hochy stejného věku upevní svůj charakter.“ (časopis Tep pražské Ymky, roč. 1931) Snad právě církevní důraz na společenství, touha scházet se a prožívat život i víru společně byly motivací, jak na „rodinných táborech“ přečkat dobu totalit a se svobodou se opět vrhnout do lesů, stanů, chatek a usínat v tichu s doznívající večerní zpívanou modlitbou a vděčností za prožitý den.

Tábory nabízejí jedinečnou atmosféru a prostředí pro práci nejen s dětmi, ale i s mládeží. Duch tábora je unikátní a neopakovatelný. Je to určitá buňka, odtržená od okolního světa, s vlastními pravidly, dynamikou, příběhem i emocemi. Je to čas bez rodičů. S přírodou, kamarády, vedoucími, a především s žitým příbě-

hem táborové hry. To jsou nejspíš hlavní důvody, proč se tábory stále těší takové oblibě a leckdy přinášejí silnější zážitky než pobyt u moře. Proto taky mají své místo i v rámci naší církve. Je to možnost, jak s dětmi prožít biblické příběhy, jak žít křesťanskými hodnotami a rituály a jak například i dětem mimo běžný církevní život ukázat, že víra v Boha není nic neslučitelného se životem či zábavou.

letní tábor na Blažkově

Je rozdíl, zda je tábor pro děti, které se v rámci celého roku vídají a v létě jde o vyvrcholení nějakého celoročního cyklu (podobně jako například v oddílových táborech Junáka, v Lize lesní moudrosti), nebo zda jde o tábor, na který se sjedou děti „zase po roce“ nebo zcela nově. V prvním případě je možno dosáhnout i katechetického dopadu, když si děti prožijí pomocí her, soutěží, dramatizace a jiných zážitků to, o čem se během roku dozvídají na náboženství nebo v nedělní škole. Tábor by měl mít jasnou dějovou linku, někam směřovat, držet se rituálů, zrcadlit hodnoty toho, kdo jej pořádá, a roz- ►

víjet děti nejen fyzicky, ale i vztahově, hodnotově a duchovně. A není třeba vystupovat při hrách jen jako Mojžíš, Josef nebo apoštol Pavel. Vždyť křesťanská víra se projevuje v každodenních drobnostech, vztazích a úctě k Bohu i k lidem. A to můžeme zpřístupňovat klidně i jako Hobit, námořník, Rychlé šípy nebo cestovatel kolem světa.

Je dobře, že tábory patří do života naší církve. Je to dobrá setba, z níž čerpají nejen děti, ale i vedoucí. Umožňuje navázat vztahy, na které se nezapomíná.

Ideální obraz tábora jako nástroje pro růst dětí ve víře a dobrých vztazích může narušit riziko, že „to co bylo na táboře, zůstane na táboře“. Děti, které

na táboře nadšeně každé ráno zpívají „Díky za toto krásné ráno“, vyžadují zpěv ze Svítá, těší se na cestu do nedalekého kostela a vehementně se smiřují s každým, s kým se poprali, při návratu domů na mnohé zapomenou a vracejí se do zajetých kolejí. (A těší se, až to vše zase za rok prožijí.) Tábor je dobrá příležitost, jak nastartovat dětské přemýšlení o Bohu, biblických příbězích, modlitbě nebo vztazích k Božímu stvoření. Pokud ale celá věc nemá pokračování v rodině nebo alespoň v rámci sboru, mohou nabyté návyky a přemýšlení vymizet a zůstanou jen vzpomínky.

Miki Erdinger, farář v Třebechovicích pod Orebem,
lektor školení pro vedoucí dětských táborů

Zpěvník s věnováním

Tak letos prý se už konečně dočkáme. Někdy během podzimu by měl být nový Evangelický zpěvník na světě. Cesta k jeho zrodu byla náročná. Ještě jeden, poslední úsek musí zpěvník urazit: ze skladů do kostelů. Ani tato část cesty nebude snadná. Přejeme si cítit vůni čerstvé knihy, listovat v ní a objevovat staré i nové písně. Ale aby zpěvník do sborů jaksepatří dorazil, musí jej sbory koupit. Počty výtisků v jednotlivých místech půjdou do desítek, ve velkých sborech do stovek. Násobte tuto cifru zaváděcí cenou 400 až 500 Kč a vyjdou vám desetitisícové částky. Jak takovou položku začlenit do sborových rozpočtů? A hlavně, kde na ni peníze vzít?

S podobnou akcí u nás nikdo nemá zkušenosti. Zpěvníky se tu ve velkém netisknou a nenakupují každý rok (naštěstí). Po zkušenostech však lze zapátrat v cizině a načerpat tam inspiraci i pro naše plánované nákupy. V anglosaském prostředí je rozvinuta kultura dárcovství či sponzorství. Když chce někdo přispět na dobrou věc, která má sloužit druhým lidem, prostě na ni dá peníze. A co je pěkné – nápisy často neoznačují dárce, nýbrž připomínají někoho, jehož památku chtěl dárce

uchovat. Je to dobrý výraz křesťanské skromnosti a zároveň projev vděčnosti za lidi, kteří pro nás něco znamenali.

Proč nyní podobně nepostupovat i s našimi zpěvníky? Staršovstvo vyhlásí dlouhodobou sbírku na jejich pořízení a současně nabídne, že každý dárce smí rozhodnout o věnování zpěvníku, který uhradil. A nemusí zůstat jen u jednoho. Do předšádky pak bude vlepen lístek s patřičnou informací. Tisk samolepek dnes technicky nepředstavuje problém. A pokud by církevní ústředí opatřilo pár vhodných grafických podkladů, nebylo by zhotovení nijak pracné.

Mnozí lidé jistě rádi na zpěvníky přispějí, neboť z nich budou sami zpívat. A rádi také připomenou jména těch, kteří v dávné či nedávné minulosti byli důležití pro jejich osobní cestu víry. Vždyť leckdy zpíváme tytéž písničky jako bratři a sestry před námi. Zpěvník svým obsahem i jednotlivým věnováním vyjadřuje, že jsme zapojeni do společenství svatých, k němuž se hlásíme ve vyznání víry. Těším se, až zasednu v kostele do lavice a než začnu zpívat, že si vpředu ve zpěvníku přečtu, na koho se v lásce vzpomíná.

Jiří Tengler

Chcípl pes

Modlitba na náměstí

V neděli jednatřicátého ledna bylo krásné počasí. Slunce na čistě modré obloze jasně svítilo a na poměry zimy to byl i nebývale teplý den. Přirozeně mě proto lákalo jít na vycházku. Chtěl jsem se procházet uličkami Starého Města a kochat se tou nádherou. Místo toho jsem ale prostál většinu času na Václavském náměstí. Proč? Důvod je prostý.

Tak zvaná iniciativa

Když jsem zde vystoupil z metra, octl jsem se v davu lidí. Pod sochou svatého Václava se již připravovalo pódium. Něco bylo ve vzduchu. Kromě statisticky dost pravděpodobných kapének s koronavirem a dalšími nepříjemnými nemocemi to byl také odér alkoholu a cigaret a zřetelný pach vzteku a nespokojenosti. Procházel jsem směrem dolů a cestou jsem se dotázal policisty-těžkooděnce, oč se jedná. „Chcípl pes, otevřme Česko, podpora Volného,“ odpověděl mi lakonicky. V půlce náměstí jsem se zastavil a sledoval, kdo zde je. Byly tu ženy mladé i staré, stejně tak muži. Ovšem nejvýrazněji zastoupená byla skupina lidí kolem padesátky. Všichni měli s sebou české vlajky, případně si je namalovali na obličej. Mnozí měli oblečení s logem kapely Ortel. Nikdo z nich neměl roušku.

Většina přítomných mužů pila, možná několikáté, pivo z plechovky. Jak jsem sledoval lidi, namačkané na sebe pod pódium, popíjející a skandující, napadla mě další otázka. Přišel jsem za jiným policistou a ptal se ho, jak je vlastně teď, v čase přísných omezení, takové srocování možné. „Do sta lidí se mohou sejít, ale musí dodržovat rozestupy dva metry a mít roušky. Pokud to nedodrží, organizátorovi akce je udělena pokuta ve výši několika desítek tisíc korun. Tu už má v tuhle chvíli jasnou,“ dodal ještě, a i přes respirátor FFP3 bylo jasné, že se zasmál. Z druhé strany se k nám přitočil mladší policista. „Tahle takzvaná

iniciativa jim vyjde draho.“ Poděkoval jsem za ochotu mi odpovědět a vrátil se do spodní části davu, kde jsem se cítil bezpečněji než mezi ramenatými, pupkatými padesátníky, třímajícími husitské zástavy a prapory s nápisy jako „pravda vítězí“ či jinými husovskými citáty.

Evangelička v davu

Najednou jsem v hornější části náměstí uviděl něco, co mě vyděsilo. Mezi skandujícími demonstranty, kteří už se začínali dostávat do varu, procházela směrem dolů stařenka. Měla dlouhou fialovou bundu, na hlavě pletený baret téže barvy, za sebou táhla vozíček na kolečkách. A na obličejích měla jednorázovou roušku. Na první pohled mezi demonstrující nezapadala. Tu a tam se zastavila u nějakých opravdu hrozivě vyhlížejících chlapců, nakláněla se k nim a něco jim říkala. Pohoršeně při tom kroutila hlavou a oni se na ní dívali tak nepřátelsky, že jsem se o ni skutečně bál. Scházela stále níž a kousek ode mě se zastavila u mladé ženy, oblečené v kovbojském kostýmu, která seděla na černém koni. Něco na ní zavolala a pak neohroženě natáhla ruku ke koni, který se sklonil a nechal se od ní pohládit. Byl to výjev jako z jiného světa. I na těch pět metrů jsem cítil, že atmosféra kolem té paní je úplně jiná, než byla na náměstí doposud. Já jsem mezitím přišel blíže, abych slyšel, co povídá. Když jsem stanul dost blízko, nemohl jsem věřit vlastním uším. „Vy řešíte peníze a majetek, to se ale našeho světa vůbec netýká. Vždyť jsme tu vlastně jen na návštěvě. Víte, já jsem věřící. Evangelička. A myslím si, že byste se měli obracet raději ke Kristu.“ Zůstal jsem stát v němém úžasu. Když domluvila, přistoupil jsem k ní, řekl jí, že studuju evangelickou teologii a začal si s ní povídat. Ona mi vyprávěla, že se jmenuje Květa, že je jí jedenaosmdesát let, že bydlí v podnájmu, ze kterého ji chtějí vyhodit, že jí posílají anonymní výhrůžky a mnoho ►

dalšího. Ona se prý ale modlí k Pánu Ježíši, aby jí ještě pár let nechal na světě, živou a zdravou, aby mohla o něm říct co nejvíce lidem. K demonstraci se přimotala omylem, ale když ty lidi poslouchala, napadlo ji, že by potřebovali slyšet evangelium. Poprosila mě, jestli bych se s ní mohl pomodlit. A tak jsme se modlili. Za nemocné, za vězněné, za demonstrující a taky za ni a za její zdraví. Pak jsme se rozzehnali a ona šla dál směrem dolů. Byl to krásný a silný moment. Nadějeplný. Dlouho jsem něco tak kristovského neviděl. Stařenka s vozíčkem a modlitbou na rtech, sama proti třem tisícovkám vzteklych a hulákajících demonstrantů.

Flákanec do obličej

Bohužel můj úžas rychle ustoupil. Jen co se mi paní Květa ztratila z dohledu, na pódium pozvali hlavního a nejdůležitějšího hosta. „Přivítejme potleskem dalšího řečníka, kterým je pan Lubomír ‚Flákanec‘ Volný,“ ozvalo se z tlampačů a dav se rozjásal, roztleskal a rozeřval nejvíc za celé odpoledne. Pan Volný pak promlouval. Velmi dlouho, nejdéle ze všech řečníků. Naprosto nekriticky k vlastním chybám a nedostatkům potvrdil shromáždění to, co si beztak dávno myslelo. Volný vyzval lidi k protestům, k nepokojům, k násilnému převzetí moci, „zpět do svých rukou“. Bylo to naprosto příšerné. Tak ostrý kontrast se starou paní, která prosila jen o trochu pokory.

Řekni ne ďáblu

Vybavila se mi slova písně *Say no to the devil*: „Když je krásný, chytrý a mocný, nevádí, že je tak zlý...“ Sice si nemyslím, že by poslanec Volný byl krásný. A už vůbec není chytrý. Ale ve své funkci je bohužel dost mocný a také zlý. Ještě mnoho nenáviditelného a lživého jsem tam slyšel, a nejen od něho.

Pak už mi ale byla hrozná zima. Protože jsem chtěl jít na večerní bohoslužby, které začínaly za hodinu, nemělo smysl jet se ohrát domů. Proto jsem se vydal na Hlavní nádraží. Cestou sem viděl mnoho lidí odcházejících z demonstrace, kteří se vraceli domů vlakem. Často to byly celé rodiny s několika malými dětmi. A pak mě napadla straš-

ná věc. Tihle lidé nemají slevu na vlak. Jen cesta do Prahy a zpět pro celou rodinu je musela stát skoro 2000 korun. Zároveň patřili mezi ty, kteří si za celou dobu nenasadili roušky. A vybavila se mi slova jednoho z policistů: „Tahle takzvaná iniciativa je vyjde draho.“ A z ničeho nic mi jich začalo být líto. Najednou jsem celou tu věc viděl úplně jinak. Už jsem neviděl jen opilé pupkaté strejdy z periferie republiky a jejich ušlápnuté manželky. Ale taky hospodské, kteří přišli o výdělek, servírky, které proto museli propustit, kadeřnice a kosmetičky, které skončily na úřadu práce bez

naděje na nové zaměstnání. A jejich děti, zavřené v bytě dva plus jedna v zakouřené Ostravě, které nemohou na fotbal, zato se musí doma dívat na frustrované a nezaměstnané rodiče, jak se každý den hrozně pohádají, protože přišli o všechno, co dávalo jejich životu smysl.

Ano, z pohledu paní Květy i většiny křesťanů je práce, hospoda, kamarádi a fotbal trochu málo. Ale ať se nám to líbí, nebo ne, pro tyto lidi to byl dostatečný důvod, proč ráno vstát z postele a plnit aktivně svou roli v rámci společnosti. A teď jim to všechno někdo vzal, oháněl se přitom od-

bornými termíny, kterým oni nerozumějí, a celou dobu jim sliboval, že za chvíli už bude dobře. Oni nasadili roušky a čekali. Jenže rok se s rokem sešel a je pořád hůř a hůř a oni už jsou zoufalí. Pro ně je účast na takové demonstraci skutečná oběť, kterou podstupují, protože doufají, že pak bude lépe. Ne, tihle lidé nejsou zlí, jak jsem si nejdříve myslel. Jsou opravdu na pokraji zoufalství a chtějí jen zpátky svůj starý život.

Bohužel, jejich zoufalství vycítili ti, kteří skutečně zlí jsou. Klausové starší i mladší, Volný, Landa a další a další trosky, které by, nebýt covidu, dávno patřily na propadliště dějin. A tím se dostávám k tomu, o co mi celou dobu jde. Tady je totiž prostor pro nás. Pro nás, kteří chápeme,

že opatření, jakkoliv nepříjemná, je třeba dodržovat. Pro nás, kterým poslední rok nevzal celý smysl života. My totiž, tak jako paní Květa, máme Krista, kterého nám nikdo nevezme. V tom jsme proti mnohým ve výhodě. A také nás to ovšem zavazuje pomáhat. „Jedni druhých břemena neste.“ Jedině tak můžeme umenšovat zlo ve světě a snad i zachránit budoucnost naší země, když budeme k lidem, jako jsou tito demonstranti, chápaví a pokusíme se jim pomoci. Aby pak nemuseli hledat svou spásu v náručí falešných proroků. Jak píše apoštol Pavel: „V konání dobra neumdlévejme; neochabneme-li, budeme sklízet v ustanovený čas.“

Oskar Vogl, student ETF,
mezititulky redakční, kráceno

UPOUTÁVKA

Rozhovory nad čajem a sušenkami

Jiří Kantor: Otázky křehké Michaely

Farář Lukáš se s Michaelou setká v malém křesťanském knihkupectví, které sám provozuje. Zní to poněkud nepravděpodobně, ale šestnáctiletá dívka bez okolků vytáhne rovnou

teologickou otázku, zda se může stát, že přijde o svoji spásu, o svůj věčný život. Nad čajem a sušenkami se rozvine hovor nejen o víře, teologii, současné církvi a její srozumitelnosti pro okolní svět. Za rozhovorem nejde večer zavřít

dveře. Lukáš dál sedí u stolku v knihkupectví a přemýšlí.

Být farář je potěšitelné. Z různých důvodů. Jedním z nich jsou otázky, které vám někdo položí. Někdy nejasně formulované, někdy i nevytvořené. Ty otázky znamenají výzvu. Chcete doprovázet v hledání, snažit se být srozumitelný. Je dobré se nechat i zviklat, věci promýšlet nově. Vstupujete do příběhu, ale současně máte zůstat vně. Člověk proti vám je křehký a vy jste autorita. Otázky a rozhovory vedou k modlitbě obě strany.

To všechno nějak zažívá kazatel Lukáš z drobné knížky Jiřího Kantora. Přisedněte k jejich stolku v knihkupectví. Pro všímavé sestry z kazatelova sboru budou rozhovory ve více lidech přijatelnější než setkávání samotného faráře s mladou dívkou.

Lenka Ridzoňová

*Jiří Kantor: Otázky křehké Michaely
Praha, Návrat domů 2020, 96 s.*

„Za svou pravdou stát“

Příběhy výjimečných žen od nejstarších dob až po současnost

Zač a jak musely ženy kdy bojovat, aby ty dnešní mohly žít podle svých představ? Studovat, řídit auto, působit v politice, mít svůj bankovní účet... To vše dnes považujeme za samozřejmé, avšak ještě před sto padesáti lety si o takových věcech mohly ženy nechat leda tak zdát. Že se ze snu stala skutečnost, za to vdčíme zástupu hrdinek, které nám prošlapaly cestu. Mnohdy trnitou a tragickou. Asi nás napadnou Milada Horáková nebo Marie Terezie, ale co Marie Schmolková nebo Bertha von Sutner?

Ve šťavnatém vyprávění tu ožívají spisovatelky, lékařky, političky, řeholnice, vědkyně, bojovnice za práva žen i panovnice. Jednotlivé medailony jsou napsány poutavě, nejsou dlouhé a doprovází je celostránkové portréty.

Kniha je rozčleněna chronologicky od nejstarších dob až do současnosti. Předěly s časovou osou názorně ukazují, v které historické době která hrdinka žila a které důležité nebo všeobecně známé události do této doby patří. Kontext doby je citlivě a barvitě vylíčen na úvodní stránce každé kapitoly. Z hrdinek doby nejstarší se seznámíme například s kněžnou Ludmilou nebo abatyší Mladou – diplomatkou a zakladatelkou prvního českého kláštera. Následují hrdinky z doby hradů, hrdinky z doby paláců – několik příběhů žen od středověku po Marii Terezii.

Mnohem více prostoru je ale věnováno hrdinkám novodobým. Hrdinky v době páry je oddíl, přinášející příběhy žen, které vyrostly a žily v 19. století a které již toužily stát v jedné řadě s vynálezci a vědci, chtěly zkoumat zákony hmoty, bádat ve světě přírody nebo šířit osvětu v lékařství. Věda byla stále výhradní doménou mužů, ačkoli základní vzdělání bylo dívkám již umožněno. Ženy se mohly dále rozvíjet jen četbou knih, které jim někdo půjčil nebo je tajně vytáhly z otcovy knihovny. Pomalu ale svítalo

na lepší časy, jak se dozvídáme z příběhů Anny Náprstkové, Magdaleny Dobromily Rettigové nebo již zmíněné Boženy Němcové.

„Žádejme všechno, co nám bylo dosud odepřeno, chtějme to, na co máme právo!“ To je motto kapitoly Hrdinky v dobách změn, která nás seznamuje s ženami přelomu 19. a 20. století. Ženy bojují za volební právo, za vzdělání, prosazují se v umění i politice. Čteme o prvních českých lékařkách, které si vymohly právo medicínu na univerzitě studovat, o malířkách a spisovatelkách, o první pilotce a první české poslankyni. Také o první nositelce Nobelovy ceny za mír.

Hrdinky v době jazzu – to jsou osudy žen v pohnutém dvacátém století. Žily a působily v meziválečném období, ale jejich osudy poznamenaly dvě totality. Alice Masaryková, malířka Toyen, komponistka Vítězslava Kaprálová či vědkyně a první nositelka Nobelovy ceny za fyziologii a lékařství Gerta Cori... Že některá jména slyšíte poprvé? Není divu, o těchto ženách se v komunistických učebnicích moc nepsalo.

Po přečtení knížky jsem si znovu uvědomila, jak to měly ženy v minulosti těžké. Jaké úsilí musely vyvinout, než se podařilo prosadit to, co bylo v mužském světě normální a běžné. Všem „hrdinkám“, které šly za svým snem a za svým přesvědčením, proto patří v mé mysli velký dík.

Publikace vznikla ve spolupráci se studenty Fakulty designu a umění Ladislava Sutnara Západočeské univerzity v Plzni. Každá z žen je vyobrazena v celostránkové ilustraci jinou technikou. Předělové stránky jsou díky časovým osám názorné a spojují celou knihu do výtvarně zdařilého celku. Pokud chcete výpravnou, čti-

vou a zajímavou publikaci udělat někomu radost, vřele vám knihu doporučuji.

Daniela Ženatá

Renáta Fučíková, Lenka Křížová, Kateřina Tučková,
Anna Musilová: *Hrdinky. Příběhy významných českých žen.* Euromedia group, a. s. v edici
Universum, Praha 2020, 165 s.

POSLEDNÍ SLOVO

Milost je jako šmirgl

Podle Karla Bartha má farář držet v jedné ruce Bibli a v druhé noviny. Já posledních pár týdnů do rukou bral trochu jiné nádobíčko.

Naše berounská kancelář potřebovala vymalovat. Když jsme ale bezděky nakoukli i pod linoleum ve snaze zjistit stav podlahy, začali jsme se pořádně drbat na bradách. Čekalo nás tam totiž druhé lino.

chemického „barvožrouta“, škrábu špachtlí barvu, zažranou do podlahy, a přemýšlím, jak jsme na tom my. Kolik vrstev máme? Teď neodkazuji na Shreka a cibuli, ale říkám si: co je v nás, ve mně schováno? Čím jsem zanesen, co sám nechci odkrýt, do kolika rádob pohledných vrstev jsem zabalil své nitro? A co naše církve – jaké příběhy by mohla vyprávět

A pod ním ještě jedno. Až pak na nás vykoukla stará prkenná podlaha. A jelikož přírodní materiály stojí za to, jali jsme se podlahu renovovat. To jsme ale ještě netušili, že část podlahy je natřena zelenou, červenou a žlutou barvou. Ne však v pruzích (kéž by!), ale ve třech vrstvách.

Trojité linoleum a trojitý nátěr na podlaze přímo vybízí k trojičním analogiím, já ale zůstanu na rovině lidské. Sedím na podlaze, otvírám pátou plechovku

třeba tahle podlaha? Ke kolika pastoračním selháním tady došlo, jakou bolest tady kdo zametl pod koberec? A s čím si jako farář nebudu vědět rady já? V jakých situacích na sebe budu vrstvit jen obecné fráze, neupřímné odpovědi a vyhlýbavé pohledy?

Milost je někdy jako šmirgl. Bolí to a potřebuješ několik hrubostí. K novému, čistému nátěru ale jiná cesta nevede. Pane, buď nám milostiv.

Jordan Tomeš, foto: František Plzák

jarní tání

foto: Vojtěch Zikmund

Evangelický měsíčník

ČESKÝ BRATR

vydává Českobratrská církev evangelická

REDAKČNÍ RADA

šéfredaktorka: Adéla Rozbořilová
redaktorka: Jana Plíšková
členové: Jiří Hoblík, Jiří Hofman,
Jana Hofmanová, Ondřej Kolář,
Tomáš Pavelka, Jaroslav Pechar,
Lenka Ridzoňová, Adam Šůra

NA OBÁLCE

Foto: ARo

REDAKČNÍ UZÁVĚRKA

květnového čísla 5/2021
je 18. 4. 2021.

DISTRIBUCE PRO

ZRAKOVĚ POSTIŽENÉ
elektronicky a ve zvukové
podobě: Diakonie ČCE,
Klimentská 18, 110 05
Praha 1, tel.: 222 316 306,
732 324 956
e-mail: szp@diakonie.cz

TISKNE

OPUS v.d.i.
Janáčkovo nábřeží 1075/27
150 00 Praha 5

ČASOPIS

(ev. č. MK ČR E810), vychází 12x
ročně, jednotlivá čísla 30 Kč
roční předplatné 350 Kč
do zahraničí 900 Kč
sponzorské 600 Kč
Informace o předplatném podá,
objednávky rozšiřuje
(i do zahraničí) redakce.

ADRESA REDAKCE

Jungmannova 9, p. p. 466,
111 21 Praha 1,
tel.: 224 999 236,
e-mail: ceskybratr@e-cirkev.cz,
Facebook: Český bratr,
instagram.com/ceskybratr
www.e-cirkev.cz
/ Co děláme / Média /
Církevní tisk / Český bratr

www.ceskybratr.cz

- listovací aplikace
- audioverze
- řazení podle rubrik
- odkazy na jednotlivé příspěvky

V roce 2021 se Český bratr věnuje tématu církevního společenství.

ISSN 1211-6793

UBYTOVÁNÍ PRO FARNÍKY CHKO TŘEBOŇSKO

SKVĚLÉ PRÁZDNINY PRO SKUPINY A RODINY

- ✿ Klidné místo uprostřed lesů a rybníků
- ✿ Možnost cyklovýletů po rovinkách, koupání, vodáctví a rybaření
- ✿ Nově vybavené chatky, kuchyně, pokoje a společenské místnosti
- ✿ Nové WC a sprchy
- ✿ Kapacita 70 míst

www.chatkynajihu.cz

604 55 13 05

Obrázek: Lydie Fěrová

V Kristu usmířil Bůh svět se sebou
a nepočítá nám naše provinění.

Mili přátelé,

nechť se tato událost stává naší nadějí
i v čase Velikonoc 2021.

Synodní rada
a Ústřední církevní kancelář
Českobratrské církve evangelické

Vladimír Zikmund

Vladimír Zikmund
synodní kurátor

Daniel Ženaty

Daniel Ženaty
synodní senior

Jaromír Plíšek

Jaromír Plíšek
vedoucí tajemník

**Naše práce není
žádná jednorázovka.**

**Provázíme děti i dospělé
tak dlouho, jak je
potřeba.**

Budte u toho s námi a staňte se pravidelnými dárci Diakonie.

www.diakonie.cz/darci